Biblioteca Centrală Regională Hunedoara

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Gazeta învățământului

Organ al Ministerului Învățămîntului și al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură

Anul XIII nr. 685 | vineri 7 decembrie 1962 | 8 pagini 25 bani

Plenara Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Învățămînt și Cultură

În ziua de 30 noiembrie a.c. a avut loc Plenara Comitetului Central al Uniunii Sindicatelor din Instituțiile de Învățămînt și Cultură.

Plenara a analizat activitatea desfășurată de sindicate pentru îndeplinirea Planului de Stat pe anul 1962 și sarcinile ce le revin în lumina hotărîrilor Plenarei Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Romîn din 21-23 noiembrie a.c. pentru îndeplinirea Planului de Stat pe anul 1963.

Alegerile sindicale în școli

Ca și în alți ani, și anul acesta alegerile în grupa sindicală a cadrelor didactice de la școala medie „Mihail Sadoveanu" din Iași au constituit un prilej de analiză profundă a multiplelor sarcini ce stau în fața organizațiilor sindicale din învățămînt. Problema principală care a făcut obiectul acestui bilanț a fost, cum este și firesc, munca membrilor de sindicat pentru îmbunătățirea continuă a procesului instructiv-educativ.

Darea de seamă, oglindind fidel activitatea desfășurată în decursul unui an de zile, a adus în discuția adunării aspectele cele mai importante ale acestei munci. Vorbind despre necesitatea ridicării nivelului ideologic și profesional al membrilor de sindicat, de pildă, darea de seamă a arătat că majoritatea acestora se străduiesc să aplice, în lecțiile pe care le predau, cele studiate în cercurile de învățămînt ideologic. S-a subliniat că însușirea și aprofundarea cunoștințelor în cadrul învățămîntului ideologic au dus la ridicarea conținutului științific al lecțiilor, ajută direct pe profesori și învățători în munca de educare comunistă a elevilor. Participanții la discuții au arătat că activul grupei sindicale nou ales va trebui să se preocupe în continuare de această problemă, îngrijindu-se de frecventarea regulată a învățămîntului ideologic, de procurarea materialului bibliografic necesar etc.

Consfătuirile de muncă au constituit, de asemenea, obiectul dezbaterilor din adunarea generală. Consfătuiriile privind metodele muncii instructiv-educative — s-a arătat în discuții — s-au bucurat de aprecierea membrilor de sindicat. Ele au ajutat mult la îmbunătățirea muncii, la extinderea unor metode bune ale unor diriginți și profesori. Din păcate, au arătat participanții la discuții, numărul acestor consfătuiri a fost foarte restrîns. Adunarea de alegeri a recomandat ca noul activ să organizeze mai multe consfătuiri de producție, să le pregătească cu temeinicie și să urmărească efectul lor în îmbunătățirea procesului instructiv-educativ.

Una din preocupările de seamă ale grupei sindicale a fost și sprijinirea organizării interasistențelor la ore. Ajutînd direcția școlii, sindicatul a întocmit încă de la începutul anului un grafic al acestora, a urmărit pe parcurs respectarea lui și a mobilizat cadrele didactice să discute în mod critic și autocritic, în colectiv, problemele care au fost sesizate cu ocazia interasistențelor. Membrii de sindicat au cerut ca în viitor să se acorde o atenție deosebită tinerelor cadre didactice, în sensul îndrumării lor permanente de către cadrele cu experiență ale școlii.

Și alte aspecte ale muncii profesionale — cum ar fi sprijinirea comisiilor metodice, popularizarea experienței înaintate etc. — au constituit obiectul dezbaterilor din cadrul adunării de alegeri.

Felul în care au fost discutate problemele și hotărîrea tuturor membrilor de sindicat de a-și intensifica activitatea ne îndreptățesc să socotim că în acest an școlar grupa sindicală a cadrelor didactice de la Școala medie „Mihail Sadoveanu" va obține rezultate și mai frumoase în munca instructiv-educativă.

AL. I. V.

★

La adunarea generală pentru prezentarea dării de seamă și alegeri care a avut loc la Școala de 8 ani nr. 145 din raionul Lenin a fost reales în unanimitate același activ al grupei sindicale, deoarece, după cum a reieșit la adunare, acesta și-a îndeplinit bine sarcinile.

Participanții la discuțiile care au avut loc pe marginea dării de seamă au subliniat activitatea rodnică desfășurată de grupa sindicală în sprijinirea activităților profesionale și cultural obștești ale membrilor de sindicat. Ei au arătat că interasistențele, discuțiile pe teme profesionale și consfătuirile de muncă inițiate de activul grupei, în colaborare cu direcția școlii, au ajutat la valorificarea experienței pedagogice înaintate.

O parte dintre vorbitori s-au referit cu precădere la laturile cultural-educative ale activităților organizate de activul grupei sindicale. Ei au arătat că în colectivul acestei școli s-a statornicit o atmosferă de muncă rodnică, de colaborare. Spiritul de răspundere în muncă, de respect reciproc a fost cultivat în adunările sindicale și în numeroase alte acțiuni cu caracter cultural-educativ. Grupa sindicală s-a preocupat de combaterea unor tendințe de abatere a atenției colectivului de la problemele majore ale muncii în școală.

Participanții la discuții au propus activului grupei sindicale ca în afara acțiunilor culturale în care sînt antrenate cadrele didactice să inițieze și unele acțiuni menite să le reunească pe acestea împreună cu familiile lor. În acest scop s-a sugerat organizarea unor vizionări colective a spectacolelor de teatru, operă și inițierea unor seri cultural-distractive la Clubul sindicatelor din învățămînt.

GH. VOINEA

Moment muzical cu echipa de dansuri a școlii medii din comuna Pechea, regiunea Galați

Cultura și arta — pentru popor

CONSTANTIN PRISNEA

Am frunzărit mai zilele trecute paginile unor colecții de ziare de acum treizeci de ani. N-o făcusem ce-i drept dezinteresat. Voiam să-mi amintesc, poate cu ceva mai multă precizie, despre viața culturală ce se desfășura pe atunci în țara noastră.

În Capitală, la cinematograful „Trianon" se juca „Kiki" cu Anny Ondra, la „Regal" — „Atlantida" cu Brigitte Helm, la „American" — „Fiul Indiei" cu Ramon Novarro. Librarii și editorii făceau afaceri bune cu „Doamna Cassanova" și cu „Amanta la 1.000 de kilometri". Pornografia era la modă. Ea ajunsese să exaspereze și pe unii observatori burghezi. Unul dintre dînșii avea să strige în deșert: „...trăim în acest hîrdău de pornografie, care e librăria modernă..." Teatrele puteau fi numărate pe degetele de la o mînă. La „Regina Maria" se juca „Toto", la „Ventura" — „Habakuk et Co.".

Dar curiozitatea mă împinsese, încă cu mulți ani înainte, la cotrobăirea unor colecții de reviste al căror colb nu mai fusese de mulți ani scuturat. Într-un articol publicat acum patruzeci de ani (octombrie 1922) în „Convorbiri literare" și intitulat „Reforma învățămîntului primar și primar normal", autorul spunea: „Era atunci prea multă durere, curgeau din ochii tuturor prea multe lacrimi. Iar oamenii care aveau inimă și-au zis: „să ne pocăim măcar în ceasul al doisprezecelea și să dăm poporului adevărata școală, care va putea să-i lumineze mintea și să-l întărească pe calea muncii și a adevărului". Citatul subliniat era extras dintr-un discurs al lui S. Mehedinți la Legea Eforiilor Școlare din iulie 1918.

Era imediat după primul război mondial. Creșterea valului revoluționar de după război, cererile țărănimii întoarse din tranșeele unui război nejust, evenimentele care se desfășurau în Uniunea Sovietică, toate acestea constituiau probleme greu de rezolvat de către burghezia și moșierimea romînă. De aceea, cu fariseism, reprezentanții acestora puteau vorbi despre „pocăirea în ceasul al doisprezecelea", despre „școala muncii" și despre „o nouă educație". În momentele de panică, conducătorii de pe atunci avuseseră abilitatea și ipocrizia să spună: „Neamul meu, nu mai plînge, înaintea ta recunoaștem că toți am greșit, de azi încolo ne gîndim cu adevărat la viitorul tău și-ți dăm ceea ce trebuia dat de mult: lumina minții care-ți va putea conduce și brațele într-o muncă spornică".

Despre ce fel de muncă spornică putea fi vorba, cînd în 1930 existau 700.000 de familii țărănești fără nici un petic de pămînt, iar alte 600.000 de familii n-aveau în medie decît un pogon?

Cum se gîndeau guvernanții de pe atunci la viitorul poporului romîn ne-au arătat-o represiunile sîngeroase împotriva clasei muncitoare, a țărănimii și intelectualității. Lupenii și Grivița s-au întipărit pe vecie în inima clasei muncitoare, a poporului nostru.

Viața culturală era împletită cu condițiile economice ale timpurilor acelora „fără speranță și fără bucurii". Oamenii muncii erau striviți sub greutăți. Lefurile erau mici, și nu o dată neplătite cu lunile. Impozitele constituiau o pacoste.

Un ziarist burghez scria: „Dacă nu se încasează pînă la centimă, dacă nu se execută prin vînzare irevocabilă, cu toba, ce bruma de bulendre au mai rămas din sărăcia șomerului și a funcționarului, statul falimentar amînă plățile..." Și cum statul burghez voia cu orice preț să supraviețuiască, perceptorii „își vor pune la contribuție tot excesul de zel executînd mizeria și vînzînd-o pe nimica".

Da! Execuția mizeriei. Vînzarea ei pe nimica. Iată vremurile în care au trăit generații de-a rîndul în Romînia de dinainte de eliberare.

Dar școala? Școala în ce situație se afla?

Școala, după unul din corifeii celei mai abjecte prese din acea vreme, reprezenta nici mai mult nici mai puțin decît „o amenințare de viitor". Iată concluzia articolului: „Nimeni n-are curajul să examineze problema școlilor ce fabrică titrați fără utilizare, iar șomajul titraților sporește în fiecare an, ca într-o zi să devină puhoiul anarhiei, amenințînd ordinea de stat".

Pentru acest reacționar înveterat izvoarele răului stăteau în existența prea multor școli superioare. Numai că realitățile erau cu totul diferite.

Un deputat, care era departe de a fi comunist, luînd cuvîntul la discuția la Mesaj, spunea că „foarte multe școli primare... sînt astăzi aproape pustii". Și pentru că lucrul acesta putea să producă oarecare neliniște, completa: „eu nu mă tem de a arunca acest cuvînt... localurile sînt o ruină... în aceste școli funcționează un corp didactic... cu salarii de mizerie, cu o situație materială din cele mai triste, cu o parte a drepturilor lor de salarii răpite din 1927 și cu lefuri în restanță pe 5—6 luni în urmă, iar pe deasupra li se aruncă acestor oameni, atunci cînd îndrăznesc să-și ceară dreptul, acuzația de agitatori...".

Un dascăl din acea vreme, făcînd unele însemnări despre frecvența școlară, care „tinde a deveni inexistentă" scrie: „Țara este păcătoșită de politică... de ce ni se cere ca numai noi să umblăm cu vorbe de apostoli, cînd apostolii nu pot acționa cu succes în aceste timpuri de feroce demagogie?"

Deputatul care vorbise la Mesaj se întreba: „Care sînt cauzele situației în care se găsește astăzi școala poporului? Pentru ce mai întîi frecvența este slabă?" Și răspunsul pe care și-l dădea singur era tot așa de ticălos ca și parlamentul din care făcea parte. Iată-l: „Poporul nostru nu pricepe îndeajuns binefa-

(Continuare în pag. 2-a)

Ciardaş la Casa Pionierilor din Miercurea Ciuc

Pentru perfecţionarea cadrelor din învăţămînt

Grija Ministerului Învăţămîntului pentru continua perfecţionare a cadrelor care lucrează în domeniul instruirii şi educării tineretului se manifestă tot mai activ. O dată cu preocuparea de a cuprinde la cursurile de perfecţionare un număr cît mai mare de oameni ai muncii din şcoli şi de la secţiile de învăţămînt se îmbunătăţeşte modul de organizare a acestor cursuri, creşte nivelul expunerilor şi al activităţilor practice care au loc în cadrul lor.

★

La începutul acestei săptămîni s-a deschis în Capitală un curs de perfecţionare organizat de Ministerul Învăţămîntului pentru şefii secţiilor de învăţămînt regionale, raionale şi orăşeneşti.

Programul cursului prevede prezentarea unor conferinţe de informare ştiinţifică şi culturală pe cele mai actuale teme ale ştiinţei şi culturii, precum şi lecţii privind activitatea cadrelor didactice şi a organelor de îndrumare şi control în lumina sarcinilor trasate învăţămîntului de Congresul al III-lea al P.M.R.

În afara conferinţelor, a lecţiilor şi a dezbaterilor pe marginea lor, în programul cursului sînt prevăzute o serie de activităţi practice menite să-i ajute pe şefii secţiilor de învăţămînt în organizarea muncii de îndrumare şi control.

★

Între 12 şi 25 noiembrie a.c. a avut loc la Predeal un curs de perfecţionare pentru inspectorii metodişti raionali, şi regionali, organizat de Ministerul Învăţămîntului. La acest curs, la care au participat peste 100 de inspectori din toate regiunile ţării, au fost tratate — folosindu-se forma prelegerilor, a seminariilor, a activităţilor cu caracter practic — o întregă diversitate de probleme menite să contribuie la perfecţionarea profesională a celor investiţi cu misiunea plină de răspundere de a controla şi îndruma munca învăţătorilor şi profesorilor. Astfel, prelegerile pe teme ca „Probleme ale situaţiei internaţionale", „Probleme actuale ale literaturii", „Probleme ale fizicii moderne", „Probleme ale biologiei" etc. i-au ajutat pe inspectori să se pună la curent cu ceea ce este nou în viaţa politică, ştiinţifică şi culturală.

Numeroase prelegeri s-au referit la o serie de laturi esenţiale ale muncii instructiv-educative. Bunăoară, în expunerea „Unele probleme ale lecţiei în şcoala de cultură generală" au fost subliniate condiţiile care asigură succesul unei lecţii. Prelegerea „Rolul organizaţiilor U.T.M. şi de pionieri în educarea comunistă a elevilor" a înfăţişat aportul deosebit de însemnat al acestor organizaţii la îndeplinirea sarcinilor educării copiilor şi tineretului. Cursanţii au ascultat de asemenea lecţii privind colaborarea şcolii cu familia, privind perfecţionarea pregătirii cadrelor didactice etc.

De o deosebită atenţie s-au bucurat problemele muncii de îndrumare şi control. Lecţiile „Organizarea şi desfăşurarea muncii inspectorilor metodişti" şi „Probleme ale inspecţiei speciale", ca şi discuţiile purtate în semi-i-au înarmat pe cursanţi cu un punct de vedere unitar asupra diferitelor aspecte ale inspecţiei curente şi inspecţiei speciale, le-au făcut cunoscute principalele metode şi procedee ce se cer folosite în această muncă.

Deosebit de utile pentru cursanţi au fost de asemenea cele 15 inspecţii speciale demonstrative organizate pe specialităţi care s-au desfăşurat timp de patru zile în şcolile din oraşele Braşov şi Predeal. Acestea i-au ajutat pe cursanţi să-şi dea mai bine seama de faptul că inspecţia specială reprezintă o acţiune plină de răspundere, menită să contribuie la perfecţionarea cadrelor didactice, o formă de control care trebuie să se desfăşoare pe baze ştiinţifice, urmărind principalele obiective ale activităţii cadrelor didactice inspectate şi să constituie totodată un mijloc de îndrumare a muncii întregului colectiv de învăţători şi profesori din şcoala respectivă.

Au contribuit la mai buna pregătire a inspectorilor şi şedinţele de analiză în care cadrele didactice inspectate au primit îndrumări valoroase pentru eliminarea lipsurilor constatate în munca lor în timpul inspecţiei. La fel de interesantă şi valoroasă a fost şedinţa de încheiere a inspecţiilor, în care conducătorii colectivelor de inspecţie au prezentat aprecierile şi observaţiile lor.

Tratînd teme diverse, cum ar fi lupta pentru îmbunătăţirea calităţii învăţămîntului, necesitatea legării cunoştinţelor de viaţă, de practică, fundamentarea ştiinţifică a inspecţiei şcolare şi inspecţiei speciale, ca şi probleme specifice diferitelor discipline predate în şcoală, cursul de la Predeal i-a înarmat pe inspectori cu un bogat bagaj de cunoştinţe deosebit de utile pentru ridicarea nivelului muncii lor.

La sfîrşitul cursurilor, în şedinţa de închidere, s-a precizat modul cum trebuie să rezolve inspectorii sarcinile privitoare la perfecţionarea cadrelor didactice — una din condiţiile cele mai importante în vederea îmbunătăţirii necontenite a muncii instructiv-educative.

Cultura şi arta — pentru popor

(Urmare din pag. I)

cerile învăţăturii... Dar o cauză principală este aceia că nu se aplică obligativitatea... O altă cauză este sărăcia populaţiei săteşti" (şi aici avea el dreptate).

Aşadar, poporul nostru „nu pricepea" binefacerile învăţăturii. Fără să vreau m-am întors cu gîndul către milioanele de ţărani care au învăţat carte la bătrîneţe, în zilele regimului nostru, la sutele de mii de ţărani care învaţă, se instruiesc — cunoscînd îndeajuns roadele învăţăturii — la cursurile agrozootehnice de masă.

Şcoala de astăzi se bucură de o atenţie şi o grijă pe care niciodată poporul nostru nu şi-a putut-o închipui. În anul 1938 existau doar 770 şcoli de şapte ani; aşa-zisele şcoli complimentare, cu 119.110 elevi. Avem azi, în afara celor 7.783 şcoli de 4 ani, încă 7.189 (de aproape zece ori mai multe decît în 1932) şcoli de opt ani, cu 1.048.074 elevi. N-am inclus în această cifră pe cei 169.341 elevi care învăţau în 1961—1962 la cursurile serale şi fără frecvenţă. Faţă de cei 48.478 învăţători şi profesori de la şcolile primare, complimentare, normale şi secundare din 1932, numărul învăţătorilor şi profesorilor din învăţămîntul de cultură generală se ridică astăzi la cifra de 117.126.

Dar cine nu-şi aminteşte de taxele şcolare atunci cînd învăţămîntul se declara „gratuit" şi, în completare, „obligatoriu", de scumpetea manualelor şcolare şi de cîte şi mai cîte greutăţi despre care deputatul nostru nu se arăta prea vorbăreţ?

Pe acea vreme exista o Editură a Casei Şcoalelor. Departe de mine gîndul de a-i micşora meritele. Nu am de gînd să fac o analiză a producţiei ei. Cifrele mi s-au părut mai elocvente, mai semnificative. Între anii 1898 şi 1939, această editură a publicat 1.372 titluri, în 7 milioane şi jumătate de exemplare. Numai anul trecut Editura didactică şi pedagogică a publicat 746 titluri, într-un tiraj de 22.000.000 exemplare. Numai cele 17.400.000 de exemplare care au fost distribuite gratuit elevilor din clasele I—VII în anul 1962 reprezintă mai mult decît dublul tirajului total al cărţilor editate de către Casa Şcoalelor în 41 de ani de guvernare burghezo-moşierească.

În 1938 existau în toată Romînia veche doar 16 instituţii de învăţămînt superior, cu 33 de facultăţi în care învăţau doar 26.489 studenţi. Astăzi, numărul studenţilor din cele 165 de facultăţi se ridică la cifra de 79.529 la cursurile de zi. La aceasta trebuie să adăugăm încă aproape 20.000 de studenţi ce urmează cursurile serale şi fără frecvenţă ale facultăţilor noastre. Numai în anul I au intrat anul acesta tot atîţi studenţi cîţi erau în toţi anii şi în toate instituţiile de învăţămînt superior din anul 1938. Şi totuşi, Romînia are încă nevoie de mii şi mii de intelectuali — profesori, ingineri, medici şi arhitecţi, agronomi şi artişti, care să continue opera de construire a vieţii noastre noi, socialiste.

Dar grija regimului nostru pentru şcoală relese şi din amploarea construcţiilor de şcoli şi clase în anii aceştia. Numai din 1948 şi pînă-n 1962 s-au construit peste 16.400 clase. In 1961 construcţiile de clase noi au atins cifra de 3.875. Cifrele vorbesc singure şi comentariul meu devine de prisos.

Am avut nu o dată prilejul să mai întîlnesc pe unii din dascălii noştri şi în alte activităţi decît cele de la catedră. Entuziasmul şi dragostea lor pentru răspîndirea culturii în masele largi ale poporului nostru este poate una din peceţile care caracterizează această parte a intelectualităţii noastre.

Am fost de curînd într-o comună din regiunea Bucureşti, la Peretu. Comună mare — peste opt mii de suflete. Erau aici înainte două mii de analfabeţi. Astăzi sînt în comună trei şcoli: două de patru ani şi una de opt. În total, 1.287 elevi. Una din şcolile de patru ani şi şcoala de opt ani sînt construite în anii aceştia. Patruzeci de cadre didactice. În construcţie un cămin cultural început în iunie anul trecut şi al cărui cost total se va ridica la aproape 1.100.000 lei. S-au construit şi refăcut în comună peste 700 de case. Am asistat în ziua aceea de duminică la o repetiţie a colectivului artistic al căminului cultural, care se pregătea pentru faza interregională a concursului bienal de teatru „I. L. Caragiale". Şi laolaltă, colectivişti, învăţători şi profesori cîntau:

„Pămînturile s-au făcut ca marea
Cînd o loveşte soarele şi cîntă
Pămînturile s-au făcut ca marea
Imense le adună depărtarea
Iar epoca e-n piinea lor răsfrîntă".

La faza interregională de la Sinaia i-am întîlnit şi pe cei din Peretu şi pe cei din Beilic. Beilicul e undeva în sudul Dobrogei. Am stat de vorbă cu toţi artiştii amatori din echipa care a adus pe scena fostului Cazinou piesa lui Mihail Davidoglu „Baba Dochia şi brigadierul". Trei învăţătoare, patru colectivişti şi un director de cămin cultural.

Cine a învăţat-o să joace teatru pe Tănase Maria, fetişcana asta frumoasă şi talentată dintr-un sat de care niciodată n-ar fi aflat nimeni nimic?

Am vorbit cu Elena Bucur, cu Maria Ciurel şi cu Florenţa Bîrzea, învăţătoarele din echipă. Elena Bucur este şi instructorul echipei. Mi-au povestit despre brigada lor artistică de agitaţie, despre corul lor, care numără patruzeci de persoane, despre echipa de dansuri. Şi nu vorbeau mai nimic despre ele. Ci despre satul lor, despre colectivă. Iar cînd le-am rugat să-mi vorbească despre un om deosebit din comună, toate, în cor, mi-au pomenit de Voicu Tănase, preşedintele gospodăriei. Şi nu uitau cuvintele lui cînd au plecat la concurs:

— Nu mă faceţi de rîs la Sinaia!

Şi n-aş putea spune că ele nu s-au străduit.

La Sinaia a participat la întrecere şi echipa de teatru din Godeni, raionul Muscel, regiunea Argeş. Instructor al echipei este învăţătorul Dumitrache Gheorghe. Din echipă fac parte şi soţia lui, colectivistă, şi cele două fete, Zorina şi Carmen, amîndouă eleve, una de 16, cealaltă de 18 ani.

De peste 20 de ani tov. Dumitrache Gheorghe desfăşoară o activitate demnă de toată lauda. Instructor de teatru şi de brigadă artistică, interpret în amîndouă aceste formaţii, corist, conferenţiar şi deputat în sfatul popular comunal şi — nu în cele din urmă — şi bun colectivist. Cum le împacă pe toate, el ştie. Şi o ştiu şi cei ce-l cunosc şi-l preţuiesc.

La faza interregională a concursului care s-a desfăşurat la Turda a participat şi echipa colectiviştilor din Gligoreşti-Cluj. Şi dacă Mesaroş Miron, ţăran colectivist, a interpretat cu multă măiestrie artistică şi cu vervă piesa „Neamurile", iar alţi douăzeci de colectivişti fruntaşi, ca Istrate Cornelia, Luca Traian sau Mărgineanu Anton au dat viaţă Ralucăi, lui Avram şi secretarului de partid, apoi toţi recunosc că meritul principal îi revine neobositului învăţător Raita Liviu, instructorul echipei şi interpretul autentic, natural, al preşedintelui gospodăriei colective Oancea din aceeaşi piesă a lui Teofil Buşecan.

În perioada desfăşurării concursului, interpreţii din acest colectiv au dat 26 spectacole în satul lor şi încă în 19 localităţi din cuprinsul raioanelor Turda şi Luduş.

Adesea m-am întrebat cînd are vreme tovarăşul Liviu Raita din Gligoreşti — care-i cunoscut, împreună cu soţia lui, Marina, pe Arieş şi pe Mureş — să fie director de şcoală, directorul căminului cultural, conducătorul cursurilor agrozootehnice din satul lui, conferenţiar, dirijor de cor, instructor de teatru şi de joc şi pe deasupra şi primaş în taraf — la vioara întîia?

Secretul acesta nu-i numai al lui. El este al tuturor celor îndrăgostiţi de popor, care se dăruiesc lui, care găsesc în aceasta totală satisfacţie şi mulţumirea sufletească, şi totodată cîştigă iubirea, stima şi recunoştinţa celor în mijlocul cărora trăiesc şi muncesc.

Cine nu a auzit de prof. Dimitrie Stan, animatorul corului „Ion Vidu" din Lugoj, cor care a împlinit anul trecut 150 de ani de activitate? Pentru munca lui, pentru activitatea desfăşurată în anii aceştia, Dimitrie Stan a primit — primul pe ţară dintre artiştii amatori — titlul de artist emerit.

Dar meritele învăţătorilor şi profesorilor în organizarea mişcării artistice de amatori sînt departe de a putea fi măsurate numai cu cele cîteva exemple, care au vrut doar să ilustreze fenomenul.

Munca celor 160.000 de artişti amatori membri ai celor 11.663 formaţii de teatru, 536 echipe de teatru de păpuşi, a celor peste 25.000 de recitatori şi cititori artistici, ca şi a celor 147 colective de montaje literare participante la cel de-al III-lea Festival „I. L. Caragiale" n-ar fi putut să se ridice la nivelul actual de interpretare fără munca entuziastă, pasionată a miilor de instructori şi artişti din rîndurile cadrelor didactice.

S-ar putea, pe bună dreptate, spune că dacă astăzi avem un teatru de amatori în satele noastre, un mare rol în ridicarea nivelului său artistic l-au jucat cadrele didactice. Numai în anul şcolar 1961—1962 s-au pregătit în secţiile externe ale Şcolilor populare de artă aproape 4.000 de instructori, dintre care peste 900 dirijori, 1.200 regizori de teatru, aproape 1.000 instructori coregrafi, 615 instructori de brigăzi artistice de agitaţie, aproape 200 instructori păpuşari, majoritatea lor covîrşitoare fiind învăţători şi profesori în şcolile de cultură generală de la sate.

Şi, întorcîndu-ne la teatru, la teatrul acesta care cuprinde mase din ce în ce mai largi din rîndurile poporului nostru, m-am amintit de cîteva rînduri scrise cu mulţi ani înainte de ultimul război mondial de către Romain Rolland, în prefaţa la „Teatrul poporului": „Nu-i vorba de a deschide noi teatre vechi, a căror firmă e doar nouă, teatre burgheze care încearcă să înşele, intitulîndu-se populare. E vorba de a crea teatrul prin şi pentru Popor. E vorba de a se pune temeliile unei arte noi pentru o lume nouă".

La noi teatrul acesta prin şi pentru Popor a fost creat. El creşte şi înfloreşte în condiţiile revoluţiei noastre culturale. Temeliile artei noastre noi au fost puse o dată cu temeliile lumii noastre noi. Şi cresc şi se înalţă o dată cu întreaga noastră con-

Lucrările din timpul iernii

Iarna este anotimpul în care activitatea în agricultură este mai redusă decît în celelalte sezoane ale anului și din această cauză s-ar părea, la prima vedere, că lucrările practice la disciplina „Agricultură" sînt mai puține și de o mai mică importanță. Realitatea este însă cu totul alta, deoarece în timpul iernii se fac pregătirile pentru campania agricolă de primăvară, se efectuează lucrări de legumicultură și în livezi, lucrări de îngrijire a animalelor de producție, se repară tractoare și mașinile agricole etc.

Aceste lucrări din timpul iernii fiind de o importanță hotărîtoare pentru reușita culturilor, pentru sănătatea și producția animalelor, elevii trebuie să le cunoască neapărat și chiar să participe la ele în diferitele sectoare de activitate ale gospodăriei agricole colective, ale gospodăriei agricole de stat, precum și la stațiunea de mașini și tractoare din vecinătate.

Pentru ca lucrările efectuate cu elevii în timpul iernii să dea rezultatele dorite, este necesar ca ele să fie eșalonate conform prevederilor programei, în așa fel, încît să se realizeze o cît mai strînsă îmbinare între lecțiile predate în clasă și munca practică. Fără îndoială, va trebui să cunoaștem din timp calendarul lucrărilor agricole din unitățile agricole socialiste din apropiere și în special din gospodăria colectivă din localitate, ca astfel să nu pierdem nici o lucrare importantă pentru lecțiile practice cu elevii, întrucît o serie de lucrări se pot efectua chiar în clasă. Pe acestea le vom ține în rezervă pentru zilele cînd, din cauza timpului nefavorabil, nu se pot executa lucrări practice pe teren. Desigur însă că nu vom programa lucrări practice în clasă pe vreme potrivită ieșirii pe teren.

Iată cîteva lucrări practice pe care le putem efectua cu elevii în timpul iernii. La capitolul privind studiul solului și cultura plantelor de cîmp, putem organiza în laborator sau în clasă, lucrări practice privind cunoașterea părților minerale și organice ale solului, cunoașterea structurii solului, probe de sol cu structură și fără structură, experiențe privind ascensiunea apei în sol. Pentru ca elevii să cunoască îngrășămintele chimice și amendamentele, le putem prezenta îngrășămintele cu azot (azotatul de amoniu), cu fosfor (superfosfații) și cu potasiu (sarea potasică) precum și amendamentele principale, ca piatra de var, ghipsul, fosfoghipsul, insistînd asupra recunoașterii lor.

Lucrări practice deosebit de interesante prilejuiesc determinarea purității și greutății boabelor de semănat, a puterii lor de germinație și a greutății lor hectolitrice. Aceste lucrări, care necesită un minimum de mijloace materiale, pot fi efectuate de toți elevii, urmînd ca rezultatele medii obținute să fie comparate cu rezultatele înscrise pe buletinele de analiză primite de gospodăria colectivă din localitate de la laboratorul pentru controlul semințelor. O dată obținute rezultatele privind însușirile materialului de semănat, este indicat să se efectueze cu elevii în clasă lucrări practice privind calculul cantității de sămînță la hectar la culturile de primăvară.

În timpul iernii elevii trebuie să participe la lucrările din magazii, legate de condiționarea și tratarea semințelor (pe cale uscată și umedă) în vederea semănatului. Cu acest prilej se va insista și asupra bolilor și dăunătorilor care atacă produsele depozitate în magazii, precum și asupra mijloacelor de combatere a acestora.

Paralel este bine să li se prezinte elevilor mașinile folosite pentru condiționarea și tratarea semințelor (vînturătoarea, triorul, selectorul etc.).

De o mare însemnătate este participarea elevilor la controlul culturilor de toamnă. O dată cu aceasta se vor putea efectua și unele lucrări practice privind efectul măsurilor luate pentru reținerea zăpezilor pe ogoare.

O altă lucrare practică importantă din perioada de iarnă este iarovizarea cartofilor timpurii. Totodată este indicat să se organizeze lucrări practice privind controlul materialului de plantat la cartofi și sfeclă, precum și la sfecla de nutreț din depozite (silozuri).

Este bine, de asemenea, ca elevii să studieze pe material colectat sau ierborizat, ca și după semințe, cerealele păioase (grîu, orz, ovăz, secară), soiurile de porumb și hibrizii de porumb, plantele leguminoase (mazăre, fasole, soia, bob — cu mențiune aparte asupra nodozităților de pe rădăcini și asupra îngrășămintelor bacteriene), plantele uleioase (floarea-soarelui, soia, ricin) ca și plantele textile (in, cînepă).

Numeroase posibilități de a efectua lucrări practice în timpul iernii oferă și sectorul horticol. La legumicultură, de pildă, se pot organiza o serie de lucrări chiar în clasă. Ele constau în recunoașterea semințelor principalelor plante de cultură, precum și a plantelor pe material erborizat sau colectat. De asemenea, se pot amenaja răsadnițe în care elevii să semene semințe de plante legumicole ce se pretează la cultura forțată, cum sînt salata, varza timpurie, ardeii, tomatele, pătlăgelele vinete și conopida. Astfel de lucrări presupun antrenarea elevilor la lucrări privind păstrarea gunoiului de grajd nefermentat, preîncălzirea gunoiului pentru răsadnițe, prepararea amestecurilor de pămînt, instalarea răsadnițelor, semănatul legumelor și lucrări de întreținere a culturilor legumicole în răsadnițe. Fără îndoială, elevii vor participa și la lucrările legate de cultura forțată a legumelor la gospodăria agricolă colectivă sau la gospodăria agricolă de stat, unde se pot cunoaște lucrări mai multe, mai variate și de o mai mare amploare.

În sectorul legumicol este indicat, de asemenea, să se efectueze lucrări practice privind păstrarea legumelor semincere și pentru consum.

În ceea ce privește cultura florilor, se pot organiza lucrări privind recunoașterea semințelor de flori și a plantelor floricole, pe material erborizat sau colectat, lucrări de păstrare a bulbilor, de îngrijire a plantelor de cameră și de înmulțire prin butași a plantelor floricole cu înmulțire vegetativă.

Și în domeniul pomiculturii sînt variate posibilități de efectuare a lucrărilor practice. Astfel, pe vreme nefavorabilă ieșirii în livadă se pot organiza în clasă lucrări privind analiza mugurilor vegetativi, recunoașterea semințelor și simburilor portaltoilor pomilor. De asemenea, se pot face demonstrații și exerciții pentru deprinderea practică a elevilor cu mînuirea briceagului de altoit, a foarfecelor pentru tăiat ramuri și a ferăstrăului, precum și exerciții de altoire.

Lucrările în livadă vor avea în vedere recunoașterea vîrstei pomilor după aspect, dirijarea creșterii ramurilor pentru formatul coroanei în primii 5—6 ani de la plantare, lucrări demonstrative privind tăierile de corecție și tăierile de întinerire, lucrări de combatere a bolilor și dăunătorilor, stropiri de iarnă cu mașinile de stropit, prepararea soluțiilor și a insectofungicidelor.

În regiunile în care cultura pomilor este dezvoltată și există silozuri pentru păstrarea fructelor pe timpul iernii, se pot organiza vizite la un asemenea siloz. În zilele potrivite elevii pot executa lucrări practice privind săpatul gropilor în vederea plantării pomilor.

Și în domeniul viticulturii se pot efectua în timpul iernii unele lucrări practice, cum ar fi de exemplu demonstrarea unui butuc (coardele de rod, brațele, altoiul, portaltoiul, punctul de altoire), astfel încît elevii să cunoască mai bine organele vegetative ale viței de vie. Se pot efectua și exerciții de altoire în uscat (la masă) a viței de vie, precum și lucrări practice în cramă (acolo unde există posibilitatea) pentru cunoașterea mașinilor și a utilajelor folosite la vinificat și la îngrijirea vinurilor în timpul iernii.

În sectorul creșterii animalelor domestice activitatea nu este atît de strîns legată de anotimp ca în sectorul producției vegetale. Trebuie să ținem însă seama de faptul că în timpul iernii animalele domestice sînt ținute exclusiv în stabulație. De aceea, în lucrările practice vom pune accent pe problemele legate de alimentarea rațională, adăpostirea și higiena animalelor. Este indicat deci să organizăm lucrări privind recunoașterea nutrețurilor ca și exerciții de întocmire a rațiilor alimentare. Elevii pot participa și la unele lucrări menite să asigure igiena corporală a animalelor, ca pansajul, tunderea etc. Este bine totodată să se organizeze vizite ale elevilor la maternitatea de oi, unde ei pot participa la lucrările de îngrijire și hrănire a mieilor. De asemenea, se pot organiza vizite la cea mai apropiată gospodărie dotată cu incubatoare, unde elevii pot cunoaște, părțile componente ale acestora și modul lor de funcționare și unde pot efectua lucrări practice de ovoscopie. Este bine să li se facă cunoscut elevilor modul de creștere a puilor în puiernițe și baterii, insistîndu-se asupra igienii, hrănirii și asigurării microclimatului din crescătorie. Participarea elevilor la lucrările din fermele de animale ale gospodăriei colective le va da prilejul să cunoască mașinile și utilajele folosite în alimentație — mașinile pentru tăiat bulborădăcinoasele sau nutrețurile fibroase, moara cu ciocane, adăpătorile automate, instalațiile pentru opărit, fiert, mașinile de spălat nutrețurile bulborădăcinoase etc. Totodată ei vor cunoaște și măsurile de prevenire a bolilor la animalele domestice, măsurile de dezinfecție, deratizare, intervențiile de primă urgență etc.

În timpul iernii, în atelierele gospodăriilor de stat și ale stațiunilor de mașini și tractoare se lucrează din plin la repararea tractoarelor și mașinilor agricole, astfel ca o dată cu începerea lucrărilor agricole de primăvară, acestea să poată lucra cu maximum de randament. Pentru a da elevilor posibilitatea să cunoască părțile componente ale tractorului, cum sînt motorul, transmisia, organele de deplasare și de direcție precum și dispozitivele de tracțiune și acționare, este bine să organizăm vizite la atelierul de reparații cel mai apropiat. Cu această ocazie elevii vor cunoaște și alte mașini agricole care urmează a fi folosite în campania de primăvară — plugul tractat și plugul purtat, cultivatorul, mașinile de semănat, grapa, sapa rotativă, tăvălugii, mașinile de administrat îngrășăminte etc.

Se vede dar că în timpul iernii există multe posibilități de a efectua cu elevii numeroase și variate lucrări practice, în funcție de condițiile locale. Totodată este necesar să folosim din plin, în această perioadă materialul didactic, care poate fi procurat la început de la casa-laborator a gospodăriei colective. Este de dorit însă ca fiecare școală să-și creeze un laborator propriu pentru efectuarea lucrărilor practice de agricultură, așa încît acestea să se predea la un nivel din ce în ce mai înalt și să completeze cu succes lucrările practice de pe teren.

Conf. GH. CHIRIAC
șeful catedrei
de practică în producție
de la Institutul agronomic
„Nicolae Bălcescu"

În laboratorul de fitotehnie al Centrului școlar agricol din Roman

Pe marginea practicii agricole a elevilor

Practica agricolă continuă efectuată în primul trimestru de elevii claselor a VI-a ale școlilor de 8 ani din mediul sătesc s-a încheiat în general cu rezultate bune. Despre aceasta vorbesc numeroase scrisori sosite în ultimul timp la redacția gazetei noastre.

Bunăoară, la Școala de 8 ani din Hărman, regiunea Brașov, elevii și-au consolidat, în timpul practicii, cunoștințele privitoare la producția agricolă și au dobîndit bune deprinderi de muncă. Studiind programa cu atenție, profesorul de specialitate a stabilit, împreună cu conducerea gospodăriei agricole colective din comună, ca practica să se desfășoare într-o perioadă în care elevii să aibă prilejul de a participa la un număr cît mai mare de lucrări ce reprezintă aplicații ale cunoștințelor studiate de ei în primul trimestru în legătură cu principalele plante de cultură. Astfel, elevii au participat la lucrări de recoltare a cartofilor, a sfeclei de zahăr, a sfeclei și napilor furajeri. Aceasta le-a dat prilejul să cunoască stadiul de dezvoltare a unor plante, cît și ultima fază a lucrărilor agricole la plantele respective. Totodată elevii au participat la lucrările de pregătire a terenului pentru însămînțat, precum și la însămînțările efectuate cu mijloace mecanizate. În prealabil ei au asistat, în laboratorul gospodăriei la experiențele de determinare a puterii de germinare a semințelor de grîu de toamnă, orz, orzoaica etc.

Alegerea judicioasă a perioadei de practică a dat elevilor posibilitatea de a urmări atît ciclul lucrărilor de recoltare și însămînțare, cît și fazele de germinație și răsărire a cerealelor de toamnă. Urmează acum ca, în perioada practicii de primăvară, elevii să participe la lucrările de întreținere a culturilor.

Cu bune rezultate s-a încheiat practica continuă a elevilor în agricultură și la Școala de 8 ani din comuna Albești, raionul Ploiești. Și aici profesorul de specialitate a dovedit o justă orientare, fixînd practica într-o perioadă de vîrf a muncilor agricole de toamnă. Ca urmare, elevii acestei școli au avut prilejul să participe la lucrări variate, ca de pildă lucrările de recoltare a cartofului, porumbului sau viței de vie, la operația de vinificare, la lucrări de aplicare a îngrășămintelor și amendamentelor, la lucrări de semănat, putînd cunoaște în același timp mașinile care efectuează aceste lucrări, mașini pe care le-au observat în plină activitate.

De asemenea, și elevii clasei a VI-a de la Școala de 8 ani din comuna Alba, regiunea Hunedoara, au avut în timpul perioadei de practică prilejul să-și aplice cunoștințele însușite la lecțiile de agricultură. Ei au participat la efectuarea lucrărilor de pregătire a terenului pentru însămînțările de toamnă, la pregătirea semințelor, la lucrarea de însămînțare mecanică a grîului de toamnă, au cunoscut principiile de funcționare a principalelor mașini și unelte agricole și s-au convins singuri de randamentul sporit al acestora.

Și la alte școli din mediul sătesc cum sînt, de pildă, școlile de 8 ani din Periș, raionul Răcari, din Someșeni-Cluj, din Leordenii-Muscelului, raionul Găești ș.a. elevii au efectuat, în perioada de practică îndeosebi lucrări referitoare la cultura plantelor de cîmp. N-au fost neglijate nici lucrările de horticultură, care îi pregătesc pe elevi pentru studierea cunoștințelor ce vor fi predate în trimestrul următor.

Sînt însă și școli unde profesorii de agricultură nu s-au îngrijit suficient de buna organizare a practicii elevilor, antrenîndu-i la efectuarea unui număr restrîns de lucrări, sau chiar a unei singure lucrări. Așa au stat lucrurile, de pildă, la Școala de 8 ani din comuna Dumitra, raionul Năsăud, sau la Școala de 8 ani din Cîmpenești-Cluj, ai căror elevi au participat în perioada de practică continuă numai la recoltatul cartofilor sau al fructelor. Este limpede că în acest fel ei nu și-au putut lărgi orizontul de cunoștințe și nici nu și-au putut forma deprinderi practice variate.

Deoarece însușirea temeinică a cunoștințelor de agricultură depinde în cea mai mare parte de felul în care acestea sînt aplicate în practică, profesorii de specialitate din școlile sus amintite au datoria să ia măsuri pentru remedierea lipsurilor care s-au făcut vădite pe trimestrul I și să asigure desfășurarea în cît mai bune condiții a lucrărilor practice care vor trebui să fie organizate cu elevii în trimestrele viitoare.

C. DEMETRESCU

În biblioteca şcolii medii „N. Bălcescu" din Craiova

La lecţiile de limba rusă

În predarea limbii ruse mă bazez în primul rînd pe studierea temeinică de către elevi a vocabularului şi a gramaticii, deoarece socotesc că numai pe această cale este posibilă dezvoltarea capacităţii elevilor de a se exprima în această limbă, de a o putea folosi în practică.

Pentru a asigura însuşirea cunoştinţelor lexicale şi gramaticale utilizez o întreagă diversitate de metode şi procedee. Dintre acestea amintesc compararea permanentă a fenomenelor lexicale, morfologice sau sintactice din limba rusă cu cele din limba maternă sau din alte limbi cunoscute de elevi sau studiate concomitent de ei. De exemplu, interogativul **kuda** a fost comparat cu romînescul **încotro,** dar şi cu **wohin** din limba germană, studiată de o parte din elevii mei. Topica adjectivului atributiv în limba rusă a fost de asemenea comparată cu aceea a adjectivului atributiv în limba germană, folosindu-se forme identice de antepunere şi postpunere a acestuia în cele două limbi **(Buharest crasivii gorod, şi Bukarest ist eine schöne Stadt),** după cum utilizarea genitivului după negaţie sau după adverbe de cantitate a fost asemănată cu genitivul partitiv din limba franceză, studiată de asemenea de elevi **(On ne delaet osibok şi Il ne fait pas de fautes).**

De un real folos mi-a fost în lecţii studiul influenţei limbii ruse şi în general a limbilor slave asupra onomasticii şi toponimicii romîneşti. Aceasta m-a ajutat să fac mai uşor înţelese şi mai lesne de reţinut numeroase cuvinte şi expresii. De exemplu, le-am arătat elevilor că numele unor localităţi bogate în aur — **Zlatna, Zlatiţa** etc. are aceeaşi rădăcină ca şi cuvîntul rusesc **zoloto** (aur), că numele localităţii **Rîbniţa** are aceeaşi rădăcină ca şi cuvîntul rusesc **riba** (peşte), al localităţilor **Gornea** şi **Gîrnic** cu a cuvîntului **gora** (munte), al localităţii **Glîmboca** cu a cuvîntului **glubokii** (adînc).

Am recurs, de asemenea, la asocierea cuvîntului nou învăţat cu un cuvînt străin din care acesta derivă sau m-am referit la procedee similare de derivare a cuvintelor cunoscute de elevi. Astfel, cuvîntul **iunii** (tînăr) a fost raportat la latinescul **juvenis,** la franţuzescul **jeune,** la germanul **jung** şi la romînescul **june.** La fel, **umreniaia zaria** (aurora) şi **vecerniaia zaria** (amurg) au fost asociate formal — ca procedeu de formare — cu germanele **Morgenröte** şi **Abendröte** care au acelaşi înţeles.

Deosebit de eficientă a fost compararea cuvintelor ruseşti cu cele din limba romînă literară cu sens schimbat. Slavul **mîlo** (săpun) are în limba romînă corespondentul **mîl** (săpunul apelor). **Prostoi** înseamnă în limba rusă simplu, dar din forma lui scurtă **prosto** s-a ajuns la calificativul **„prost"** cu care clasele exploatatoare i-au denumit pe oamenii simpli, neinstruiţi.

Întrucît în limba rusă categoria verbului, cu cele 66 de paradigme speciale, constituie o problemă gramaticală esenţială, am acordat o foarte mare atenţie aspectului verbelor, conjugării lor şi regimului acestora. Aşa de exemplu, pornind de la o frază dintr-un text studiat: **Molodaia franţujenka Raimonda Dien legla na pelisî"** (Tînăra franţuzoaică R. D. s-a aşezat pe şine) am luat în discuţie cele două aspecte ale verbului care în limba rusă înseamnă a se culca. Imperfectivul **lejitisia** şi perfectivul **leci.**

Explicînd poezia **„Pesnia şkolnikov"** de V. Gusev m-am oprit la versurile **„Sevodnia mi s pesnei vesioloi — Pod znamenem krasnîm voidiom"** (Astăzi, cu cîntec vesel, sub steagul roşu vom intra), pentru a analiza cele două forme ale versului a intra: **vhoditi** şi **voiti.** La fel am procedat şi în cazul altor verbe, ca **scrivatisia-skritsia** (a se ascunde) **soskakivati-soskociti** (a sări jos) **kidati-kinuti** (a arunca) etc.

Caut întotdeauna să insist asupra formelor gramaticale mai grele. Aşa, de exemplu, în fraza **„Peredo mnoi bila kîteka v kotoroi jili dva bolsih ciornih vorona — voren da voroniha"** după numeralul **dva** se întrebuinţează genitivul singular **(vorona),** iar adjectivele atributive stau în genitiv plural. Le-am reamintit elevilor că după numeralele cardinale doi, trei şi patru substantivul rămîne în forma sa primitivă de dual, în timp ce adjectivul a evoluat la forma de plural, folosit tot în cazul genitiv. Le-am atras atenţia că de la această regulă fac excepţie substantivele feminine, adjectivele care le determină, în cazul că sînt precedate de numeralele **dve tri şi cetîre** putînd sta atît la nominativ plural cît şi la genitiv plural.

Desigur, acestea sînt numai cîteva din procedeele folosite pentru a asigura o cît mai temeinică însuşire a cunoştinţelor de limba rusă.

Prof. R. RUSU
Şcoala medie nr. 1 Piteşti

Predarea cuvintelor necunoscute de elevi

Se ştie ce mare însemnătate are, pentru cunoaşterea unei limbi străine, însuşirea vocabularului ei. Iată de ce profesorii de limbi străine sînt chemaţi să-i ajute pe elevi nu numai să recunoască pe texte cuvintele nou învăţate, dar şi să includă aceste cuvinte în vocabularul lor activ.

Desigur că, pentru realizarea acestui scop, învăţarea cuvintelor noi nu trebuie să fie o chestiune de memorare pur mecanică. Pentru a-i ajuta pe elevi să-şi însuşească uşor aceste cuvinte profesorii cu o bună experienţă fac mereu apel la obiectele şi lucrurile cunoscute de aceştia, la judecata lor. Dacă, de pildă, cuvîntul necunoscut pe care îl predau desemnează obiecte ce se află în jurul nostru, mai ales la clasele V—VII ei arată aceste obiecte. Dacă obiectul nu se află în apropierea noastră, el este arătat pe un tablou sau desen.

Cuvintele necunoscute de elevi se pot explica şi cu ajutorul antonimelor din aceeaşi limbă. De exemplu, cuvîntul „întuneric" se poate explica cu ajutorul cuvîntului „lumină", care este deja cunoscut, sau invers. Aceeaşi situaţie şi cu cuvintele lung — scurt, gras — slab, sătul — flămînd, bun — rău etc. Şi sinonimele unei limbi se pot folosi în explicarea cuvintelor noi. Pentru a explica de exemplu cuvîntul enorm vom arăta că înseamnă foarte mare, că excursie înseamnă călătorie, cuvîntul drum îl vom explica prin cuvîntul cale etc.

Cuvintele necunoscute de elevi se mai pot explica arătîndu-se mai pe larg — cu ajutorul cuvintelor cunoscute din limba respectivă — ce înseamnă ele. De exemplu, vom spune că bunic este tatăl mamei sau al tatălui.

Sensul cuvîntului nou, necunoscut, poate fi dedus şi din context. De exemplu, pentru înţelegerea sensului verbului „a ara" putem recurge, bunăoară, la propoziţia **Cu plugul se ară cîmpul,** în care cuvintele „plug" şi „cîmp" sînt cunoscute. Elevii vor ghici numai-decît că noul cuvînt pe care nu-l cunosc trebuie să fie „ară", căci ce altă legătură poate exista între plug şi cîmp?

Se mai poate lămuri sensul unui cuvînt nou cu ajutorul unui gest sau al intonaţiei care sugerează elevilor o anumită noţiune.

Cît despre cuvinte cum ar fi „socialism", „comunism", „proletariat", revoluţie", „rachetă", „combină", „pionier" etc., care sună aproape la fel în toate limbile, profesorii cu experienţă atrag numai atenţia elevilor asupra modului de a se pronunţa.

Numai cînd am epuizat toate mijloacele pentru explicarea cuvintelor noi cu ajutorul altor cuvinte din limba ce se studiază recurgem la traducerea lor în limba maternă. Această posibilitate după cum sînt de părere metodiştii sovietici, trebuie folosită cît mai rar.

Practica a arătat că este necesar ca mai întîi cuvîntul nou să fie pronunţat de profesor, repetat apoi de elevi, scris pe tablă de către profesor şi copiat de pe tablă de către elevi în carneţelele lor de cuvinte. După aceasta cuvîntul nou este citit de 2—3 elevi, iar apoi inclus şi studiat în propoziţie.

Pentru înţelegerea şi învăţarea cuvintelor noi cadrele didactice cu o experienţă înaintată folosesc deci procedee care apelează atît la memoria auditivă cît şi la memoria vizuală a elevilor. Aceasta ajută totodată la memorarea ortografiei cuvîntului dat, mai ales la limbile care au o scriere fonetică (în special limba franceză).

Este bine ca fixarea cuvintelor noi să înceapă printr-o propoziţie sau frază spusă în limba străină de către profesor, repetată şi tradusă apoi de către elevi. După aceasta este utilă punerea unei întrebări de către profesor, tot în limba străină, în aşa fel încît răspunsul dat de elevi să necesite întrebuinţarea cuvîntului nou. Pe urmă, profesorul poate da elevilor o propoziţie în limba maternă conţinînd acest cuvînt şi să le ceară traducerea acesteia în limba care studiază. Abia după aceea profesorul poate cere elevilor să întocmească singuri o propoziţie în care să fie şi cuvîntul respectiv. Pentru a uşura munca elevilor le putem cere în prealabil să găsească, dacă de pildă a fost vorba de un substantiv sau verb — adjectivele sau adverbele ce li se potrivesc şi numai după aceea să treacă independent la alcătuirea propoziţiei.

Oricare ar fi procedeul metodic întrebuinţat pentru explicarea cuvintelor noi nu trebuie să uităm nici o clipă legătura ce există între vorbire şi gîndire, faptul că vorbirea exprimă gîndurile noastre. De aceea cuvintele care vor fi expuse le expunem într-un context logic, avînd un conţinut accesibil copiilor.

Cuvintele dintr-un text nou se explică numai după ce profesorul a stabilit care cuvinte din acest text intră în fondul principal al vocabularului limbii respective. Elevii vor fi ajutaţi să reţină numai cuvintele uzuale, care se întîlnesc des în vorbirea de toate zilele şi care sînt necesare pentru o conversaţie obişnuită. Cuvintele care se întîlnesc rar — arhaismele, regionalismele etc. — nu trebuie menţionate de către elevi. Acestea se numai explicate — de cele mai multe ori prin traducere — pentru a nu îngreuna predarea conţinutului textului. În general cuvintele din fondul principal se explică înainte de a se trece la citirea textului dat. Celelalte cuvinte se explică în timpul citirii textului.

Pentru predarea cuvintelor noi, pentru a asigura înţelegerea sensului lor şi pentru exersarea folosirii lor se recomandă utilizarea nu numai a textului din carte, dar şi a povestirilor create de profesor în care revin cuvintele respective, a conversaţiei, a tablourilor, a textelor gramaticale, precum şi munca individuală a elevilor de traducere cu dicţionarul.

Prof. IRIM URBANOVICI
metodist—Bucureşti

În folosul muncii de educaţie

Predarea limbilor străine în şcoală nu are doar scopul de a le forma elevilor deprinderile de exprimare în aceste limbi, de a le îmbogăţi bagajul cunoştinţelor de cultură generală — lucruri de altfel de primă importanţă — ci şi acela de a contribui la educarea lor. De aceea considerăm bună sublinierea făcută în nota explicativă dată la programa de limba latină pentru clasele VIII-XI, în care se atrage atenţia — mai clar şi mai distinct decît în programele pentru limbile rusă, franceză, germană, engleză — că profesorul trebuie să folosească intens resursele lecţiei şi pentru educarea elevilor.

Există în adevăr pericolul ca profesorul de limbi străine — furat de grija pentru predarea cunoştinţelor de gramatică, pentru explicarea cuvintelor, pentru formarea şi perfecţionarea deprinderilor de citire corectă, de conversaţie, pentru transmiterea cunoştinţelor privitoare la istoria literaturilor străine etc. — să se ocupe mai puţin sau chiar de loc de conţinutul de idei al textelor citite, de valorificarea, în interesul educaţiei, a acestora. Fiecare pedagog cînd va preda la clasa a IX-a lecţia „Dans les villages d'aujourd'hui de la Dobroudja", de exemplu, va căuta desigur să explice cît mai accesibil problemele legate de pronunţie, de vocabular, chestiunile de gramatică cerute şi, folosind chestionarul din carte, va încerca să se convingă dacă elevii au înţeles conţinutul bucăţii citite. Dar profesorul nu se poate limita la aceasta. El are datoria ca în analiza textului, în cursul conversaţiei purtate asupra conţinutului acestuia să dezvolte admiraţia şcolarilor pentru schimbările radicale pe care le-a cunoscut satul dobrogean în anii noştri, mîndria de a trăi într-o ţară în care oamenii muncii duc o viaţă „nouă, luminoasă şi senină" — după cum se spune şi în text. Prin urmare, profesorul este chemat să folosească prilejul verificării, comunicării şi, după caz, al fixării cunoştinţelor şi pentru a influenţa formarea sentimentelor, a convingerilor elevului. Cîte asemenea ocazii nu oferă, bunăoară, lecţiile de limba rusă? Programa de clasa a V-a prevede, de exemplu, pentru dezvoltarea vorbirii, teme referitoare la patria noastră, la şcoală, la casa părintească etc. Cei mai buni profesori au grijă ca discuţiile despre toate acestea să nu însemne doar o exersare a vocabularului copiilor, a posibilităţilor de exprimare corectă în limba rusă. Fără a depăşi potenţialul elevilor de clasa a V-a, ei conduc conversaţia în aşa fel încît copiii să scoată în evidenţă frumuseţea patriei noastre, a oraşelor şi satelor trezite la o viaţă nouă. Desigur, acest lucru va influenţa pozitiv în formarea sentimentelor şi convingerilor comuniste ale elevilor.

Este bine cînd directorul de şcoală îşi propune să studieze, cu ocazia asistenţelor la lecţii, cîte o problemă importantă a procesului instructiv-educativ. Bunăoară, şcoala nu are decît de cîştigat dacă într-o anumită etapă directorul urmăreşte preocuparea învăţătorilor şi profesorilor pentru formarea gîndirii dialectice a elevilor, pentru asigurarea purităţii ideologice a lecţiilor, pentru educarea elevilor prin lecţie. Se întîmplă însă ca în asistenţele sale pentru urmărirea laturii educative a lecţiilor directorul să-şi aleagă tocmai disciplinele în care această latură se realizează, am zice, prin forţa lucrurilor — lecţiile de literatură romînă, de socialism ştiinţific, de economie politică, de istorie. Mai slabă este însă preocuparea pentru felul cum se realizează educaţia prin lecţiile de limbi străine — ca de altfel şi pentru lecţiile de matematică, de caligrafie ori desen, de muzică. Un profesor din Cluj se referea la acest lucru într-o scrisoare trimisă redacţiei nu de mult. „Şi lecţiile de limba latină — spunea el — trebuie să-şi aducă partea lor de contribuţie la educarea elevilor, iar cei ce au sarcina să vegheze la buna lor desfăşurare au datoria să nu uite de aceasta". Autorul scrisorii avea perfectă dreptate. Nu putem preda la limba latină, lecţii ca „Răscoala sclavilor din Sicilia", „Împărţeala leului" „O revoltă a gladiatorilor", „Lupte sociale la Roma" fără să avem grijă să-i ajutăm pe elevi să vadă nedreptatea socială în societatea împărţită în clase antagoniste, să simtă revolta împotriva exploatatorilor care, profitînd de forţa lor în stat, au oprimat şi asuprit pe cei ce încercau să-şi ceară drepturile legitime. Tot astfel, nu pot fi predate lecţii ca „Cimbrii şi Teutonii", „Un răspuns spartan", „Jurămîntul tinerilor atenieni", „Camillus salvează Roma", „Sacrificiul pentru patrie" fără a scoate în evidenţă devotamentul şi dragostea de patrie a eroilor din aceste lecturi.

Lecţiile de limba rusă, franceză, engleză sau germană îl pot ajuta pe profesor la educarea elevilor în spiritul internaţionalismului proletar, ca şi în formarea altor trăsături morale caracteristice omului nou — optimismul, încrederea în forţele omului, cinstea, modestia, curajul.

Valorificarea sub acest aspect a lecţiei implică desigur o atentă pregătire prealabilă, în care să chibzuim atent la elementele educative ale lecţiei, la modul cum le vom valorifica, la momentul în care le vom valorifica, astfel încît să le înglobăm organic, firesc în cuprinsul lecţiei, ca ele să se însuşească pe nesimţite.

A. C.

Manuale pentru învăţămîntul special

Printre sectoarele activităţii editoriale pedagogice care se bucură de o atenţie deosebită se află şi învăţămîntul special. Numai în acest an redacţia învăţămîntului special din cadrul Editurii didactice şi pedagogice a elaborat 10 manuale noi destinate şcolilor speciale de surzi şi şcolilor ajutătoare, fără să punem la socoteală numeroasele ediţii noi, îmbunătăţite a unor manuale elaborate în anii trecuţi.

Printre manualele noi, originale, editate anul acesta pentru şcolile speciale de surzi se numără citirile pentru clasa a VII-a şi clasa a VIII-a, Gramatica pentru clasa a VI-a, Aritmetica pentru clasa a II-a, Botanica pentru clasa a VII-a şi Geografia R.P.R. pentru clasa a VII-a.

Manualul de citire pentru clasa a VII-a cuprinde întreaga tematică recomandată de programa şcolară. Textele, care în general se prezintă sub forma unor prelucrări şi adaptări, se caracterizează printr-un bogat conţinut educativ. Întîlnim texte menite să dezvolte dragostea elevilor pentru patria noastră socialistă, pentru oamenii muncii („O călătorie pe Olt", „Eroi ai zilelor noastre", „La Reşiţa se fabrică locomotive", „Dobrogea", „O călătorie cu gîndul pe drumurile patriei", „Despre cei ce muncesc noaptea") texte care vorbesc despre trecutul istoric al poporului nostru („Moş Ion Roată şi Unirea", „Ion Vodă cel Cumplit", „Moartea lui Ştefan cel Mare") texte din operele unor scriitori clasici (Alecsandri, Eminescu) şi din literatura noastră nouă.

În general manualul respectă exigenţele şcolilor cărora li se adresează. Textele sînt simple, accesibile, au cel mai adesea forma unor dialoguri vii şi folosesc cuvinte şi expresii cunoscute elevilor.

Manualul de citire pentru clasa a VIII-a este asemănător, în linii mari, celui de clasa a VII-a. Şi aici găsim texte care descriu frumuseţile patriei, care oglindesc lupta poporului împotriva exploatării şi realizările oamenilor muncii din patria noastră, texte care urmăresc să-i familiarizeze pe elevi cu operele scriitorilor clasici şi contemporani. Diferenţele faţă de manualul de clasa a VII-a constau în dimensiunile textelor şi în volumul bagajului lexical.

La manualul de gramatică pentru clasa a IX-a se observă grija autorilor de a asigura parcurgerea gradată a cunoştinţelor, preocuparea lor de a folosi la fiecare capitol nou cunoştinţele însuşite anterior de către elevi, de a explica definiţiile cu ajutorul a numeroase scheme şi exemple, de a utiliza tablouri şi exerciţii recapitulative. Ţinînd seama de caracterul concret al gîndirii elevilor surzi şi de posibilităţile pe care le au aceştia de a reţine cunoştinţele pe cale vizuală, autorii au folosit într-o largă măsură ilustraţia şi schemele sinoptice. Cu toate acestea manualul este încă greoi, deoarece mai cuprinde cunoştinţe care depăşesc cu mult posibilităţile de înţelegere ale elevilor. Ar fi fost bine dacă la preocuparea pentru facilitarea înţelegerii problemelor gramaticale cu ajutorul a diferite procedee de ordin metodic s-ar fi alăturat şi grija de a simplifica lecţiile, astfel încît ele să cuprindă numai ceea ce este strict necesar pentru însuşirea noţiunilor esenţiale de gramatică.

Manualul de botanică pentru clasa a VII-a tratează diferite probleme legate de cele mai importante şi mai cunoscute grupe de plante răspîndite la noi în ţară. Lecţiile au fost astfel alcătuite încît să contribuie la formarea concepţiei materialist-dialectice a elevilor şi să-i ajute să-şi dea seama de însemnătatea practică a plantelor studiate. Atît în capitolul care tratează morfologia plantelor cît şi în cel care tratează sistematica au fost prevăzute lucrări de laborator care vor da elevilor posibilitatea să-şi manifeste şi să reţină lecţiile studiate. Textele sînt scurte şi clare. Se observă strădania autorilor de a evita termenii ştiinţifici prea dificili. Pentru termenii existenţi se dau, în subsolul paginilor, explicaţiile necesare. O calitate a acestui manual o reprezintă cele 12 planşe colorate pe care le cuprinde şi care au şi explicaţii adecvate. Nu înţelegem însă de ce desenele lucrate în negru sînt văduvite de explicaţii.

Manualul de Geografia R.P.R. pentru clasa a VII-a se aseamănă în general cu manualul de Geografia R.P.R. pentru şcolile de cultură generală. În lecţiile de geografie fizică au fost introduse şi unele elemente de geografie economică. Lecţiile sînt astfel elaborate încît majoritatea problemelor de ordin geografic sînt legate de existenţa elementului uman. La sfîrşitul manualului se dă o listă în care sînt explicate toate noţiunile noi învăţate în cursul lecţiilor.

Lecţiile din manualul de aritmetică pentru clasa a IX-a respectă următoarea structură metodică: exerciţii pregătitoare, exerciţii şi probleme însoţite de rezolvarea lor, definiţii, exerciţii şi probleme aplicative. Lecţiile sînt de asemenea însoţite de ilustraţii explicative. În general este un manual accesibil, în care autorii au respectat cerinţele specifice învăţămîntului în şcolile speciale de surzi.

Manualul de aritmetică pentru clasa a VII-a a şcolilor ajutătoare se aseamănă din punct de vedere metodic cu manualele din clasele anterioare. El pune accentul pe explicarea fracţiilor zecimale şi a procentelor. Problemele sînt în general accesibile în conţinut şi formulare, iar datele pe care le folosesc denotă strădania autorilor de a transmite copiilor, pe această cale, şi unele cunoştinţe privind realizările statului nostru. Ilustraţia este abundentă.

Şi manualul de geografia R.P.R. pentru clasa a V-a a şcolilor ajutătoare este accesibil şi întruneşte calităţile metodice impuse de specificul acestor şcoli. Dar realizarea tehnică a materialului grafic şi cartografic lasă mult de dorit. Culorile folosite pentru a demarca diferitele zone pe hartă sînt palide, şterse, astfel încît copiilor le vine greu să distingă semnele şi contururile geografice.

În manualul de botanică pentru clasa a IV-a a şcolilor ajutătoare fiecare capitol referitor la morfologia plantelor se încheie cu o schemă recapitulativă. Este regretabil că nu se prezintă asemenea scheme şi în capitolele referitoare la sistematică.

O problemă generală, valabilă pentru toate manualele prezentate aici, este aceea a realizării tehnice a ilustraţiilor. Dată fiind însemnătatea acestui aspect pentru şcolile speciale, Editura didactică şi pedagogică va trebui să dovedească pe viitor mai multă exigenţă faţă de calitatea grafică a manualelor.

Cele 10 manuale noi, originale, elaborate anul acesta de Editura didactică şi pedagogică reprezintă neîndoielnic un succes. Deocamdată este prematur să facem observaţii mai amănunţite asupra calităţilor şi neajunsurilor pe care le au. Ele se vor dezvălui în chipul cel mai concludent în timpul utilizării manualelor în munca practică la catedră.

O. B.

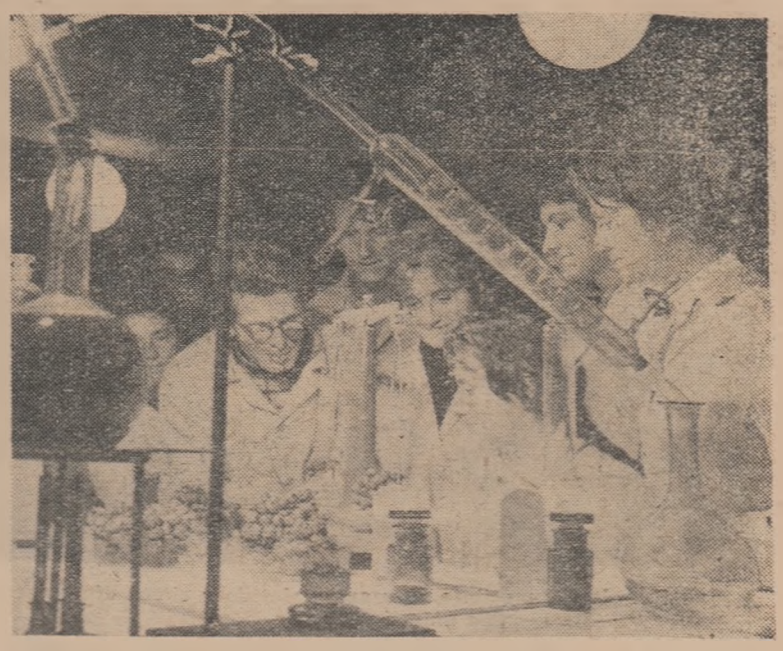

Cît zahăr are o boabă de strugure?

Calitatea ilustraţiilor

— despre manualul de geografie a regiunii Oltenia —

Faţă de manualul din anul trecut, noul manual de geografie a regiunii Oltenia pentru clasa a III-a prezintă o serie de îmbunătăţiri atît din punct de vedere al conţinutului, cît şi al formei. Bunăoară este mai bine redactată partea generală, referitoare la cunoştinţele de orientare (orizont, puncte cardinale, planul clasei, planul şcolii etc.) De asemenea, la capitolele referitoare la economia raionului şi a regiunii s-au făcut unele precizări şi actualizări importante. Calitatea textelor s-a ridicat datorită reformulării lor.

În felul acesta lecţiile din manual sînt mai concise şi totodată mai accesibile elevilor de clasa a III-a. Şi în ce priveşte ilustraţia noului manual se constată unele progrese.

Socotesc însă că mai pot fi aduse unele îmbunătăţiri, în special în ceea ce priveşte ilustraţiile. Într-adevăr, acestea sînt uneori confuze, alteori chiar greşite, ceea ce poate primejdui însuşirea de către elevi a unor cunoştinţe exacte, ştiinţifice.

De pildă, ilustraţiile de la paginile 3, 4 şi 5, care reprezintă linia orizontului, necesită o retuşare spre a se preciza mai clar această linie. În ilustraţiile de care vorbim apar mai multe linii de orizont, fapt care-i derutează pe elevi. Linia orizontului ar trebui marcată printr-o linie punctată, scoţîndu-se în relief diversitatea ei în raport cu formele de relief.

La ilustraţiile care reprezintă poziţia Soarelui la răsărit, miazăzi şi apus (pag. 7), este o neclaritate, astfel încît nu se distinge unde este reprezentat răsăritul şi unde apusul. Era bine ca traiectul diurn al Soarelui, sensul mişcării aparente, precum şi direcţia punctelor cardinale să fie indicate prin linii punctate. Nici umbra copacilor nu este redată exact, lăsînd impresia că pe bolta cerească ar fi şi altă sursă luminoasă.

La pag. 43, jos, se află o ilustraţie care înfăţişează nişte rîuri. Din cauza neclarităţii desenului însă, elevii au impresia că acestea îşi păstrează apele în propriile lor albii, fără a avea o gură de vărsare.

La paginile 49, 50, 51 şi 53, unde sînt prezentate semnele convenţionale, unele ilustraţii sînt denaturate, necorespunzînd cu ceea ce indică semnele convenţionale respective. Poteca lasă impresia unui drum, pîrîul pare un rîu cu debit mare de apă, movila seamănă mai degrabă cu o măgură, iar dealul şi muntele nu aduc nici pe departe cu ceea ce ar vrea să reprezinte. Nici orientarea n-a fost respectată. Astfel, poteca din ilustraţie are direcţia N—S, în timp ce semnul convenţional respectiv are direcţia E—V. La fel stau lucrurile cu şoseaua, calea ferată, pîrîul, fluviul.

Nu se înţelege de ce s-a socotit necesară apariţia în acest manual — de geografie a regiunii Oltenia — a unei ilustraţii înfăţişînd aspecte din Munţii Bucegi, adică din regiunea Ploieşti. De ce oare nu s-au prezentat în manual aspecte din Munţii Parîng, de exemplu, care se află în cuprinsul regiunii studiate?

Socotesc ca o mare lipsă a manualului faptul că el nu cuprinde nici un fel de hartă a regiunii. Erau absolut necesare, după părerea mea, harta fizică a regiunii, colorată, harta cu apele regiunii, o hartă economică a acesteia, alta înfăţişînd căile de comunicaţie şi o hartă cu împărţirea administrativă. În situaţia existentă acum, cînd n-au la dispoziţie, în manual, nici o hartă pe care să-şi fixeze obiectivele expuse în lecţii, elevii sînt nevoiţi de multe ori să înveţe mecanic, făcînd apel doar la memorie.

Îmbunătăţirea calităţii ilustraţiilor în noua ediţie a manualului de geografie a regiunii Oltenia va face ca acesta să vină şi mai mult în sprijinul elevilor din clasele a III-a ale şcolilor din această regiune, ca şi în sprijinul învăţătorilor lor.

VICTOR V. TUNSOIU
Murgaş, raionul Olteţ

PUNCTE DE VEDERE

Locul predării teoriei literaturii în şcoala medie

Tovarăşul Mircea Brătucu, autorul articolului „Observaţii la noua programă de literatură pentru clasa a VIII-a", publicat în „Gazeta învăţămîntului" nr. 690, propune ca noţiunile de teoria literaturii să se predea în ultima clasă a şcolii medii, întrucît în clasa a VIII-a elevii nu au capacitatea de a-şi însuşi în toată complexitatea lor aceste cunoştinţe, nu au „volumul şi varietatea cunoştinţelor concrete de la care pornesc procesele de generalizare teoretică". În consecinţă, autorul consideră că actuala programă de învăţămînt, care prevede predarea noţiunilor de teorie literară înaintea istoriei literaturii, nu are o fundamentare reală.

În ceea ce mă priveşte, cred că problema studiului teoriei literaturii poate fi rezolvată just numai dacă o privim în lumina noilor condiţii create prin prelungirea duratei şcolii elementare la 8 ani. Peste doi ani, cînd teoria literaturii se va preda în clasa a IX-a, ea nu va mai ridica greutăţile pe care le ridică acum. Elevii care o vor studia vor fi mai mari cu un an şi vor fi studiat în clasa a VIII-a, aşa cum prevede programa, un număr mai mare şi mai variat de opere literare decît în prezent. Predarea va fi uşurată şi de faptul că în programa şcolii de 8 ani sînt prevăzute noţiuni de teoria literaturii mult mai bogate şi prezentate mult mai sistematic decît în vechea programă. Se pare chiar că se întrevede tendinţa spre o predare concentrică a acestor noţiuni. Noile manuale pentru clasele a V-a şi a VI-a au şi făcut un prim pas în această direcţie. Astfel, în clasa a V-a elevii sînt familiarizaţi cu noţiunile de operă literară, subiect şi personaje. În clasa a VI-a cunoştinţele se lărgesc: elevii află care sînt părţile subiectului, trec la încercări de caracterizare a personajelor. Proiectul de programă pentru clasa a VII-a prevede studierea noţiunii de operă epică şi a compoziţiei acesteia. În clasa a VIII-a se vor relua (desigur pentru a fi predate la alt nivel decît în clasele a V-a şi a VI-a) noţiunile de operă literară, personaj, subiect şi compoziţie (adăugîndu-se, probabil, compoziţia operei lirice). Absolvenţii şcolii de 8 ani vor cunoaşte unele specii ale creaţiei populare (basmul, balada, doina), precum şi cîteva specii ale epicii şi liricii culte (schiţa, nuvela, pastelul, imnul). În aceste condiţii, cursul care se va preda în clasa a IX-a va completa cele studiate în clasele anterioare, va lămuri unele probleme teoretice şi va sistematiza într-un tot noţiunile de teoria literaturii, care, spre sfîrşitul anului, vor putea fi aplicate integral la analiza unor opere de mai mare întindere şi mai complexe recomandate de programă.

Iată deci că există posibilitatea ca studiul noţiunilor de teorie a literaturii să preceadă studiul istoriei literaturii. Aceasta ni se pare cu atît mai necesar cu cît la lecţiile de analiză a operelor literare din cadrul cursului de istorie a literaturii elevii trebuie să cunoască neapărat o serie de noţiuni teoretice.

Este adevărat — aşa cum bine observă tov. M. Brătucu în articolul amintit — că simplificările făcute în programa de teoria literaturii au dus la comprimarea unui material teoretic important (noţiuni generale despre literatură şi structura operei literare) în numai 6 ore. Aceasta este însă o lipsă a programei, pentru înlăturarea căreia cred că se va putea găsi o soluţie. Printr-o atentă revizuire a programei se poate spori numărul de ore la aceste capitole.

În concluzie, consider necesară predarea noţiunilor de teoria literaturii în primul an al şcolii medii, întrucît scopul predării acestor noţiuni nu este numai acela de a le da elevilor o serie de cunoştinţe necesare oamenilor culţi, ci şi acela de a le asigura posibilitatea să studieze la nivelul cuvenit cursul de istorie a literaturii. Socotesc că noile condiţii create prin prelungirea duratei învăţămîntului, o programă judicios întocmită şi un manual care să cuprindă şi exerciţii aplicative la fiecare lecţie vor rezolva greutăţile existente în prezent în predarea teoriei literaturii.

Prof. ŞTEFANIA POPESCU
Şcoala medie nr. 18
„M. Eminescu" din Bucureşti

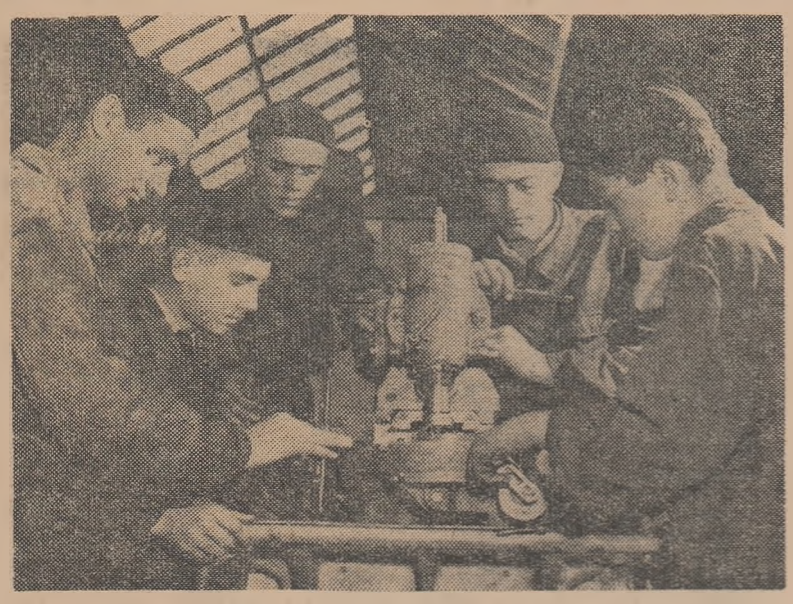

Atenţie încordată, cunoştinţe, siguranţă ; sînt doar cîteva din exigenţele muncii de frezor

O iniţiativă interesantă

Pentru a contribui la o cît mai bună pregătire practică a elevilor în vederea viitoarei lor activităţi în producţie, la Centrul şcolar de cooperaţie din Slatina au luat fiinţă cooperativa-şcoală „Munca noastră" şi un magazin şcolar.

Cooperativa are ca scop deprinderea elevilor cu formele organizatorice şi activitatea cultural-educativă de masă din cadrul cooperaţiei de consum. Astfel, organele de conducere ale cooperativei, alese de către adunarea generală a elevilor membri cooperatori din rîndul fruntaşilor la învăţătură, se preocupă de înscrierea de noi membri, de încasarea fondului social, de aprovizionarea magazinului şcolar cu mărfurile cerute de consumatori, de organizarea unor programe artistice etc. Pînă în prezent au fost înscrişi în cooperativa şcolară 92% din numărul elevilor. De asemenea, s-au vîndut mărfuri alimentare şi industriale în valoare de 18.000 lei, s-au organizat programe artistice în şcoală şi în afară de şcoală etc.

La rîndul său magazinul şcolar care funcţionează în cadrul cooperativei contribuie la înarmarea elevilor cu deprinderi de practicare a unui comerţ civilizat, la nivelul cerinţelor mereu crescînde ale consumatorilor. Magazinul, care ţine de centrala cooperativelor din Slatina şi este deservit de elevi, sub îndrumarea profesorilor, constituie un adevărat laborator experimental unde se pun în practică cunoştinţele teoretice însuşite la lecţii cu privire la studierea cererii de mărfuri a populaţiei, la recepţionarea mărfurilor, pregătirea locului de muncă, deservirea consumatorilor etc.

Pentru cuprinderea unui număr cît mai mare de elevi în activitatea practică de vînzare a mărfurilor, elevii-vînzători se schimbă la fiecare două săptămîni. Munca în cadrul magazinului îi educă pe viitorii vînzători în ceea ce priveşte ţinuta lor personală, comportarea atentă şi cuviincioasă faţă de consumatori, grija faţă de avutul obştesc încredinţat etc.

Între elevii vînzători au loc întreceri care urmăresc dezvoltarea iniţiativei lor, a aptitudinilor de care dau dovadă.

Astfel, activitatea practică la cooperativa şcolară şi în cadrul magazinului şcolar constituie o adevărată punte de legătură între învăţămîntul teoretic şi instruirea la locul de muncă a elevilor din sectorul cooperaţiei.

Prof. SIMION TULIGĂ
Slatina

Pregătirea viitorilor muncitori forestieri

Pe tot cuprinsul patriei iau fiinţă fabrici noi şi combinate moderne de prelucrare complexă a lemnului, utilate la nivelul tehnicii mondiale, cum sînt cele care s-au construit în ultimii ani la Tg. Jiu, Gherla, Gălăutaş, Rîmnicul Vîlcea, Rădăuţi, Brăila etc. Dezvoltarea impetuoasă a sectorului economiei forestiere, ridicarea continuă a nivelului tehnic al producţiei în industria lemnului impun o creştere corespunzătoare a nivelului de pregătire a cadrelor ce vor lucra în acest sector.

Pentru continua îmbunătăţire a învăţămîntului profesional şi tehnic în şcolile aparţinînd Ministerului Economiei Forestiere s-a organizat recent o consfătuire la care delegaţi de la toate centrele şcolare forestiere din ţară au studiat experienţa şcolilor din Rm. Vîlcea, Cîmpulung Moldovenesc şi Caransebeş, fruntaşe în pregătirea cadrelor de muncitori şi tehnicieni şi au discutat o seamă de aspecte importante ale pregătirii profesionale a ucenicilor şi elevilor.

Discuţiile purtate la consfătuire au acordat atenţia principală desfăşurării procesului instructiv-educativ. Una din condiţiile principale pentru asigurarea bunei desfăşurări a acestuia — au arătat cei mai mulţi dintre vorbitori — o constituie ridicarea calificării cadrelor didactice. Ministerul Economiei Forestiere, prin serviciul de învăţămînt, s-a preocupat de această problemă şi a sprijinit şcolile pentru a-şi completa necesarul de cadre bine pregătite, astfel că în prezent majoritatea centrelor şcolare forestiere dispun de cadre cu înaltă calificare, capabile să asigure desfăşurarea unui învăţămînt de calitate. Este necesar să fie luate măsuri ca la toate centrele şcolare forestiere să se rezolve în cele mai bune condiţii această problemă.

În consfătuire s-a arătat de asemenea că s-au obţinut o serie de realizări în ceea ce priveşte editarea manualelor de specialitate. Cu sprijinul forurilor de resort Editura didactică şi pedagogică a tipărit în ultimii doi ani majoritatea manualelor necesare. Astfel în anul 1962 au apărut 4 manuale de specialitate pentru şcolile profesionale şi 12 manuale de specialitate pentru şcolile tehnice şi tehnice de maiştri. Majoritatea acestor manuale constituie un ajutor preţios atît pentru elevi cît şi pentru profesori. Ele corespund programelor şcolare, cuprind cunoştinţe expuse la nivelul tehnicii celei mai moderne şi într-o formă accesibilă nivelului de înţelegere al elevilor. Din păcate, însă, există şi unele excepţii. De exemplu, manualul de topografie (autor A. Rusu) expune cu multe amănunte unele teme pe care programa nu le prevede, dar foarte pe scurt

Consfătuirea cadrelor didactice din şcolile economiei forestiere

teme importante prevăzute în programă. Astfel, este descris pe larg nivelmentul trigonometric la distanţe mari, pe care tehnicienii nici măcar nu-l folosesc în practică, în schimb este prezentat sumar nivelmentul la distanţe mici, care se foloseşte curent în practica silvică. Manualul „Utilaje pentru fabricarea P.A.L. şi P.F.L." pentru şcolile tehnice (autor I Bulboacă) acordă un spaţiu larg descrierii unor utilaje de tip vechi, cum sînt foarfecele manual pentru tăiat furnire, înfăşurătorul manual pentru furnire, maşina de tăiat plan, în detrimentul prezentării unor utilaje noi, moderne, cu care sînt dotate complexele pentru industrializarea lemnului din Blaj, Rm. Vîlcea şi Brăila. Pentru o serie de utilaje prezentate în manual nu se dau schemele cinematice, hidraulice şi electrice, ci sînt prezentate doar fotografiile acestora. Deşi specialiştii au indicat îmbunătăţirile ce trebuie aduse manualului, Editura didactică şi pedagogică n-a ţinut seama de ele. Vorbitorii au cerut ca pe viitor să se acrode şi mai multă grijă editării manualelor.

Consfătuirea a relevat faptul că rezultatele bune obţinute în pregătirea viitorilor muncitori forestieri se datoresc în mare măsură pregătirii temeinice a lecţiilor şi activităţilor practice de către profesori şi maiştri-instructori. Activitatea desfăşurată de aceştia în cadrul comisiilor metodice şi al consiliilor pedagogice precum şi pregătirea individuală îi ajută să-şi îmbunătăţească cunoştinţele pedagogice necesare privind organizarea procesului de învăţămînt, tipurile de lecţii şi metodele ce trebuiesc folosite. Cadrele didactice de la şcolile din Rm. Vîlcea, Caransebeş, Curtea de Argeş etc, folosesc în predare un bogat material didactic sistematizat în cadrul laboratoarelor şi cabinetelor tehnice şcolare. Progrese însemnate au înregistrat pe această linie şi şcolile din Băiţa, Plai, Codlea şi Vatra Dornei unde în acest an a fost confecţionat şi procurat un material variat, foarte folositor predării.

S-a relevat însă în cadrul consfătuirii că, din păcate, mai există şcoli — cum sînt cele din Arad, Miercurea Ciuc, Cîmpeni — unde, deşi există suficient material didactic, acesta nu a fost sistematizat, se află depozitat în neorînduială, într-o singură încăpere şi nu este folosit decît în foarte mică măsură. Unii profesori de fizică şi de tehnologia meseriei din şcolile menţionate nici măcar nu cunosc în amănunţime materialul didactic de care dispun acestea.

O deosebită însemnătate pentru pregătirea viitorilor muncitori — au subliniat numeroşi participanţi la discuţii — o are activitatea practică a acestora. Majoritatea maiştrilor-instructori se preocupă cu grijă, după cum a reieşit din lucrările consfătuirii, de cît mai buna organizare şi desfăşurare a practicii, astfel încît ea să se ridice la nivelul cerinţelor tehnicii avansate. Astfel, la Şcoala de tehnicieni pentru industria lemnului de la Centrul şcolar forestier din Rm. Vîlcea s-au creat condiţii pentru instruirea elevilor la nivelul tehnicii moderne în noul combinat de la Rm. Vîlcea. Aici elevii fac practică la linia tehnologică complet automatizată, conducînd toate operaţiile mecanice, de la aşchierea buştenilor şi deşeurilor şi la presarea la cald etajată pînă în secţia finisaj, unde capătă forma finită enormele plăci aglomerate din lemn cu proprietăţi fizico-mecanice superioare.

Schimbul de experienţă realizat la consfătuire în ceea ce priveşte organizarea practicii în producţie a ucenicilor şi elevilor din şcolile forestiere va ajuta maiştrilor-instructori să îmbunătăţească şi mai mult pe viitor această activitate.

Discuţii rodnice s-au purtat în consfătuire şi cu privire la problema educaţiei comuniste a ucenicilor şi elevilor. Cu mult interes au ascultat directorii de şcoli, profesorii şi ceilalţi delegaţi la consfătuire intervenţia directorului şcolii profesionale forestiere din Caransebeş, tov. Gh. Sandroiu, care a împărtăşit aspecte din bogata experienţă a acestei şcoli în ce priveşte educaţia comunistă a elevilor. Munca educativă de la şcoala din Caransebeş s-a întemeiat în primul rînd pe exemplul personal al profesorilor şi maiştrilor-instructori care s-au preocupat să dezvolte pe această cale în rîndul elevilor spiritul de ordine, punctualitatea, dorinţa de perfecţionare a metodelor de muncă, dragostea faţă de profesiunea aleasă

Consfătuirea cadrelor didactice din şcolile forestiere a fost plină de învăţăminte, trasînd o serie de jaloane preţioase pentru activitatea instructiv-educativă a acestora, pentru ridicarea pregătirii viitorilor muncitori forestieri la nivelul dezvoltării impetuoase a sectorului economiei forestiere.

GH. JANGOCIU

VIGOARE ŞI ÎNDEMÎNARE

— Educaţia fizică şi sportul într-un centru şcolar profesional —

Educaţia fizică şi sportul constituie unul dintre principalele mijloace prin care şcoala contribuie la întărirea sănătăţii tineretului şi îi asigură o dezvoltare armonioasă şi multilaterală. Totodată, educaţia fizică şi sportul contribuie la dezvoltarea calităţilor morale şi a voinţei elevilor, la educarea lor în spiritul disciplinei conştiente.

Înţelegînd însemnătatea educaţiei fizice şi ştiind să rezolve concret problemele pe care le ridică activitatea pe acest tărîm cei patru profesori de specialitate de la Centrul şcolar profesional de construcţii-montaj din Capitală se preocupă permanent de îmbinarea orientării generale pe care o dă programa cu sarcinile specifice tipului de şcoală şi vîrstei elevilor cu care lucrează, astfel încît pregătirea fizică generală a acestora să se împletească strîns cu formarea deprinderilor şi calităţilor fizice necesare în meseria pentru care se pregătesc

Aceste ţeluri apar evident în întreaga activitate desfăşurată în orele de educaţie fizică, în orele de activitate sportivă, în gimnastica de înviorare, în pauza de cultură fizică la ateliere ca şi în manifestările sportive.

Bunăoară în cadrul lecţiilor de educaţie fizică profesorii urmăresc ca, pe lîngă tema din lecţia respectivă, să rezolve şi anumite sarcini speciale, menite să ducă la dezvoltarea calităţilor fizice necesare muncii profesionale a elevilor. Astfel, cu elevii tîmplari şi dulgheri, meserii în care braţele sînt foarte mult solicitate, se fac la ora de educaţie fizică exerciţii de extensie a trunchiului şi exerciţii libere cu braţele. Cu elevii electricieni şi zidari, care lucrează la înălţimi, uneori pe schele se fac exerciţii care urmăresc în mod special să li se dezvolte simţul de echilibru şi îndemînare Ei execută astfel exerciţii de echilibru şi sărituri de la înălţimi.

Pentru pauza de cultură fizică la ateliere, profesorii au organizat complexe de exerciţii care ţin seama de influenţele procesului de muncă asupra organismului elevilor. Urmărind să dea acestor exerciţii un caracter compensator profesorii acordă întîietate exerciţiilor menite să influenţeze pozitiv poziţia corpului în timpul lucrului şi care pot avea influenţa favorabilă cea mai stabilă asupra poziţiei de muncă. De aceea au fost alcătuite diferite grupe de exerciţii, corespunzătoare meseriilor la care se lucrează şezînd, celor la care se lucrează stînd în picioare etc.

De pildă, mecanicii, instalatorii şi caloriferiştii care efectuează lucrări la menghină, stînd într-o poziţie semiaplecată şi lucrînd foarte intens cu braţele, efectuează exerciţii de trunchi în care predomină extensiile, exerciţiile libere de relaxare a braţelor.

Pentru îmbunătăţirea continuă a activităţii în pauza de cultură fizică la ateliere, comisia metodică de specialitate a pus recent în discuţia membrilor săi un referat cu tema „Activitatea de cultură fizică — factor important în dezvoltarea deprinderilor de muncă". Discuţiile purtate cu acest prilej, schimbul de experienţă realizat între profesorii de educaţie fizică a dus la sporirea eficacităţii exerciţiilor fizice efectuate de elevi în timpul practicii.

O mare atenţie se acordă şi manifestărilor sportive de masă. „Colţul sportiv" al Centrului şcolar prezintă regulat bogatul program competiţional al „duminicilor sportive", tradiţie a şcolii care întruneşte sute de elevi participanţi şi alte sute de „suporteri" înflăcăraţi. De asemenea, staţia de amplificare prezintă adesea „emisiunea sportivă locală" în care sînt popularizate rezultatele competiţiilor, se fac comentarii pe marginea manifestărilor sportive, se dau sfaturi de specialitate şi chiar scurte lecţii privind regimul elevului sportiv. În holul central al şcolii te întîmpină vitrina cu trofeele sportive. Destul de des se organizează gale de filme sportive, întîlniri cu maeştrii sportului, conferinţe despre calităţile fizice şi morale ale sportivului.

Rezultatele dobîndite sînt grăitoare. La faza pe şcoală a recentei competiţii dotate cu „Cupa oraşului Bucureşti" s-au aliniat la startul întrecerilor de atletism aproape 1000 de concurenţi, în finalele pe şcoală calificîndu-se aproximativ 100. La rîndul său, campionatul de fotbal, a antrenat reprezentativele a 24 de clase. 1800 de elevi au participat la faza pe şcoală a crosului „Să întîmpinăm 7 Noiembrie".

Cu o asemenea bază de masă, cultura fizică şi sportul au scos la iveală o serie de talente pe care profesorii le îndrumă cu o deosebită grijă, printr-un antrenament variat şi sistematic.

Iată cîteva tinere „speranţe" a căror dezvoltare este urmărită în mod deosebit : Siţa Medeleanu, din anul I mozaicari, care a cucerit locul I la etapa pe raion a crosului „Să întîmpinăm 7 Noiembrie", Niculina Enache, clasată la acelaşi cros pe locul I pe Capitală la junioare, Gheorghe Purcărea care are o performanţă de 5,40 m lungime. Mihai Popescu cu 10,4 secunde pe 80 m plat, Niculina Călin — 4,10 la lungime. Reprezentativa de gimnastică a centrului şcolar este campioană raională, echipa de juniori la rugbi participă la campionatul republican.

În întreaga desfăşurare a educaţiei fizice şi a activităţilor sportive profesorii au zi de zi în vedere educarea trăsăturilor de caracter ale elevilor. Iată un fapt relevator în această privinţă. Niţu Dionisie, sportiv talentat, campion al şcolii, înfumurîndu-se şi abătîndu-se de la disciplină a fost scos din lotul reprezentativ. Sancţiunea aceasta l-a ajutat : Niţu a redevenit în scurtă vreme un elev disciplinat.

Acordînd o atenţie sporită desfăşurării orelor de educaţie fizică şi activităţii sportive a elevilor, conducerea Centrului şcolar de construcţii va contribui nu numai la dezvoltarea fizică armonioasă a viitorilor muncitori ci şi la creşterea capacităţii lor de a-şi însuşi deprinderile de muncă

AL. CRACEA

Pe scena finalei celui de al IV-lea festival bienal „I. L. Caragiale"

Printre cele mai bune formații de teatru de amatori de la orașe și sate care au luat startul în marea întrecere pe țară din cadrul festivalului bienal „I. L. Caragiale" se numără și formația de teatru a Sindicatului învățămînt din Oradea. Pedagogii orădeni vor prezenta la finală piesa „Căsătoria" de N. V. Gogol.

În decurs de 12 ani de activitate neîntreruptă, în repertoriul formației au figurat aproape 20 de piese de teatru într-un act sau în mai multe acte, cu care s-au prezentat peste 250 de spectacole în centrele muncitorești miniere, în centrele de raioane, pe scenele cluburilor și căminelor culturale din regiune. De-a lungul acestor ani formația de teatru, apreciată de oamenii muncii din regiune, a fost prezentă la toate concursurile organizate pe plan local și central. Iată cîteva din lucrările cuprinse în repertoriul ei: „O scrisoare pierdută", „D-ale carnavalului" și „O noapte furtunoasă" de I. L. Caragiale, „Revizorul" de N. V. Gogol, „Doctorul fără voie" de Molière, „Platon Krecet" de A. Korneiciuk, „Zestrea Ilenuței" de Mircea Ștefănescu, „Neamurile" de Teofil Bușecan sau „Cînd va suna clopoțelul", piesă originală a profesorului Eugen Groza — unul dintre animatorii formației de teatru.

Însuflețiți de dorința de a reprezenta cît mai bine regiunea Crișana la București, membrii colectivului de teatru au desfășurat în preajma finalei o bogată activitate pentru ca pregătirile lor să corespundă nivelului de desfășurare a întrecerii. Intensificarea repetițiilor sub îndrumarea regizorului Valentin Avrigeanu, de la Teatrul de stat din oraș, spectacolele date săptămînal în oraș și în regiune, urmate de discuții menite să ridice nivelul calitativ al interpretării, precum și vizionarea în colectiv a unor piese de teatru (printre care și „Căsătoria"), în interpretarea actorilor profesioniști sînt doar cîteva dintre pregătirile preliminare care, de bună seamă, vor contribui la realizarea unui spectacol de ridicată calitate artistică pe scena finalei.

N. BURCEA

O excursie a cadrelor didactice

Recent, cercul pedagogic al profesorilor de geografie și științe naturale din raionul Muscel a organizat pentru membrii săi o interesantă excursie în partea de nord a raionului. Excursia a avut ca scop lărgirea orizontului de cunoștințe al profesorilor și totodată legarea mai strînsă a acestor cunoștințe de practică.

Excursioniștii au vizitat G.A.C. „Argeșelul" și Fabrica de var de la poalele Mateiașului cea mai mare fabrică de acest gen din regiune, munții Iezer, Păpușa, Făgăraș, Piatra Craiului și Laota, dealurile subcarpatice ce formează zone de mușcele și dealurile premontane ale podișului Getic.

Pe tot traseul excursiei s-au făcut observații fenologice. De asemenea, s-a adunat un bogat material didactic pentru lecțiile de botanică și geologie.

Prof. I. POPESCU ARGEȘEL

ȘTIRI

Începînd cu acest an școlar, la internatul Centrului școlar agricol din Sibiu funcționează o stație de radioamplificare. În mod regulat stația transmite o emisiune locală al cărei program cuprinde conferințe pe teme științifice și educative, informații etc.

Inițiativa conducerii școlii cu privire la instalarea stației de radioamplificare la internat este bine venită, deoarece prin materialele prezentate aici se dezvoltă orizontul științific și cultural al elevilor.

Prof. DUMITRU PERIȘ
Sibiu

Cadrele didactice de la Școala de 8 ani din comuna Valea cu Apă, raionul Tg. Jiu, acordă o mare atenție propagandei pedagogice în rîndurile părinților.

Conferințele expuse aici sînt audiate cu mult interes de părinți, care poartă discuții însuflețite pe marginea lor. Totodată, lectoratul prilejuiește schimbul de experiență între părinți în ceea ce privește rezolvarea problemelor educative pe care le ridică creșterea copiilor.

OCTAV. STANCA
comuna Valea cu Apă, raionul Tg. Jiu

Tineri cititori ai secției de copii a Bibliotecii centrale orășenești din Sibiu

BIBLIOGRAFIE

O carte nouă despre relațiile romîno-ruse

Sub îngrijirea Institutului de studii romîno-sovietic al Academiei R.P.R. a apărut recent lucrarea „Contribuții la istoria relațiilor romîno-ruse" (din cele mai vechi timpuri pînă la mijlocul secolului al XIX-lea) de G. Bezviconi — o nouă și valoroasă contribuție la cunoașterea multilateralelor legături dintre poporul nostru și poporul rus.

Relațiile romîno-ruse sînt urmărite și studiate în cadrul istoriei țării noastre, cele 10 capitole ale lucrării tratînd amănunțit epocile principale de contact cu vecinii de la Răsărit. Acestea sînt prezentate ca un ansamblu economic, politic, cultural și militar.

Sînt folosite larg izvoarele documentare românești și rusești, multe inedite, din colecțiile Academiei R.P.R., ale Muzeului romîno-rus din București, ale Arhivelor Statului și ale arhivelor particulare.

Tratarea istoriei relațiilor romîno-ruse ajunge pînă la jumătatea secolului al XIX-lea.

Ultimul capitol al cărții conține o bogată bibliografie (34 pagini), prezentată în grupe pe epoci și ani, deosebit de prețioasă pentru cercetătorii științifici, profesori, studenți etc.

V. DAMASCHIN

POȘTA redacției

M. Dumitru—raionul Călărași.

Cadrele didactice care funcționau în învățămînt la 1 august 1959 fără a avea calificarea corespunzătoare au avut dreptul la o salarizare potrivit studiilor și vechimii avute la acea dată. Dacă ulterior aceste cadre didactice și-au completat studiile și au dobîndit calificarea corespunzătoare, ele sînt trecute la categoria de salarizare la care le dau dreptul noile studii, rămînînd însă în aceeași grupă de vechime pînă la trecerea examenului de definitivat.

In cazul dvs., după terminarea Institutului pedagogic de învățători aveți dreptul la salarizare ca învățător I, dar în grupa de vechime avută la 1 august 1959. Aceasta pînă la obținerea gradului definitiv.

Ioan Oprișan — Focșani.

Ca absolvent al Institutului pedagogic de 2 ani fără examen de stat, potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959, sînteți asimilat la salarizare cu învățătorii de categoria I, așa cum sînt asimilați toți absolvenții de școli medii sau ai primilor doi ani din învățămîntul superior și care îndeplinesc funcția de profesor. Dacă ați fi avut și examenul de stat, atunci aveați dreptul la salarizare ca profesor II. În această situație, după împlinirea stagiului de 5 ani, aveți dreptul să treceți în grupa următoare de salarizare după vechime (5-10 ani), pentru care vi s-ar cuveni salariul respectiv, precum și sporul pentru predarea într-o școală specială.

Eleonora Bobocică — raionul Calafat.

În conformitate cu dispozițiunile legale în vigoare, studenții care urmează cursuri serale sau fără frecvență în învățămîntul superior nu beneficiază de plata transportului pentru prezentare la sesiunile de examene. Acestora li se acordă înlesnirile prevăzute în Hotărîrea nr. 1052/1962.

Maria Poenaru — raionul Cîmpina.

Pe timpul cît ați ținut locul directorului școlii aflat în concediu medical puteți primi indemnizația de director cuvenită numai dacă s-a dat o decizie din partea Comitetului executiv al sfatului popular raional prin care vi s-a încredințat funcția de director cu delegație.

În cazul cînd directorul școlii a avut și normă didactică, iar orele respective le-ați predat dvs., acestea vi se pot plăti fără alte formalități, întrucît orele efectiv prestate în asemenea cazuri se salarizează ca plată cu ora.

Aurica Gașpar — raionul Botoșani.

După absolvirea anului III de facultate și în cazul cînd faceți dovada că vă continuați studiile, aveți dreptul să fiți salarizată ca profesor II. În ceea ce privește categoria de vechime, în cazul dvs. aceasta se stabilește în funcție de situația acordării gradului definitiv.

În cazul cînd ați primit gradul definitiv, cu sau fără examen, atunci aveți dreptul să fiți salarizată ca profesor II, în grupa 10-12 ani. Dacă nu ați primit însă gradul definitiv, nu puteți trece într-o categorie superioară de vechime decît după trecerea examenului de definitivat. În această situație puteți fi salarizată ca profesor II, dar în grupa de vechime 5-10 ani.

Vasile Stoianu — raionul Calafat.

Respingerea cererii pentru schimbarea categoriei de salarizare de către secțiunea de învățămînt raională nu este motivată.

Potrivit instrucțiunilor de aplicare a Hotărîrii nr. 1059/1959 după absolvirea anului III de facultate, în cazul cînd vă continuați studiile, aveți dreptul să fiți încadrat și salarizat ca profesor II, dar tot în grupa de vechime avută la 1 august 1959 (5-10 ani.).

Menționăm că nu puteți trece într-o grupă superioară de vechime decît după terminarea studiilor și trecerea examenului de definitivat, dar aveți dreptul la schimbarea categoriei de salarizare după studii.

Iulia Măzăreanu, Dumitru Teodor, Gheorghe Spînu, Stan Moșteanu, Viorel Ali, Vasile Stănescu, Octavian Zamfir, Partenie Crîsneanu, Bogdan Nia, Decebal L., I. Popescu, Alexandru Petrica, Ion Pandele, Ilie I. Precupețu, Elena Costea, Florica Murgu, Ilie C. Nichitici, Maria Vidau, Mihai Camen, Aurelia Vădana, Tone Rușeanu, Maria Șerban, Maria Ștefănescu.

Informațiile pe care le cereți le puteți obține adresîndu-vă organelor în funcție de situația acordării gradului definitiv.

„Academia domnească"

În Editura didactică și pedagogică a apărut lucrarea „Academia domnească din Iași" elaborată de prof. univ. dr. Ștefan Birsănescu, director adjunct al Institutului de științe pedagogice.

După ce arată condițiile în care a fost înființată la Iași în 1714, Academia, autorul se oprește asupra istoricului acesteia, relevînd rolul ei în viața culturală a Moldovei. Se menționează astfel faptul că activitatea Academiei a prilejuit răspîndirea pe scară mai largă în Moldova a literaturilor clasice greacă și latină, a literaturii bizantine, ca și contactul cu mișcarea filozofică iluministă din secolul al XVIII-lea. Tot aici au fost folosite primele abecedare și manuale didactice romînești din Moldova, iar către sfîrșitul secolului al XVIII-lea dascălii și foștii elevi ai Academiei, prin traducerile făcute, și-au adus contribuția la tranziția spre o literatură beletristică originală

Autorul lucrării, cunoscut ca cercetător al trecutului școlii romînești și din alte lucrări de acest fel, își bazează cercetarea pe o documentare care merge direct la sursă. Astfel, se analizează planul de studii și programa școlară a Academiei, orarul ei, activitatea instructiv-educativă, se prezintă biblioteca și materialul didactic, dîndu-se cititorului posibilitatea să cunoască sub aspect multilateral această instituție.

Expunerea materialului — clară și concisă — are și un caracter didactic, fiecare capitol terminîndu-se cu concluziile respective, fapt care contribuie nu numai la ușurarea lecturii, dar și la reținerea principalelor idei. Trebuie menționate de asemenea cele 26 de planșe de la sfîrșitul lucrării, care reprezintă coperte și pagini de cărți, programe, material didactic folosit în timpul funcționării Academiei.

Lucrarea prof. univ. Ștefan Birsănescu aduce o însemnată contribuție la cunoașterea trecutului școlii și a gîndirii pedagogice din țara noastră.

OCTAVIAN IONESCU

★

A apărut **REVISTA DE PSIHOLOGIE**, editată de Institutul de psihologie al Academiei R.P.R., nr. 3 din 1962.

La rubrica STUDII ȘI CERCETĂRI revista publică, printre altele, articolele „Despre conduita morală a elevilor adolescenți" de **Geta Dan-Spînoiu**, „Critica aspectelor psihologice ale sociometriei" de **Traian Herseni** și „Experimentul asociativ-verbal în stările depresive" de **Valentina Neicu** și **Sen Alexandru.**

★

Rubrica CRITICĂ ȘI BIBLIOGRAFIE cuprinde articolul „Succesul — obiect de cercetare științifică" de **A. Tabachiu**, precum și recenzii la lucrările „Obiectul și problemele psihologiei sociale" de A. G. Kovalev **(G. Neacșu și N. Radu)** și „Mașina și gîndirea" de Z. Rovenschi, A. Uemov și E. Uemova **(I. Mînzat).**

Se publică de asemenea o serie de informații la rubrica VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ.

ANUNȚ

Ministerul Învățămîntului anunță:

Pentru studenții cadre didactice care în anul universitar 1961-62 urmează anul I al univer- de 3 ani prin cursuri fără frecvență, sesiunea specială de examene și colocvii va avea loc între 19 de-

Educatoare, învățători, profesori, maiștri-instructori!

Abonați-vă din timp pe anul 1963 la REVISTA DE PEDAGOGIE. Asigurați-vă colecția completă, făcînd abonamente pe tot anul. Costul unui exemplar — 5

Revista de pedagogie se difuzează pe bază de abonamente, care se fac prin oficiile P.T.T.R., factorii poștali și difuzorii de

De peste hotare

Scrisori de la prieteni de departe. Membrii cercului de pionieri „Amalia Kreisberg" din orașul Nova (R.S.S. Estonă) au primit corespondența

CONFERINȚA GENERALĂ A U. N. E. S. C. O. A ADOPTAT REZOLUȚIA PROPUSĂ DE R. P. ROMÎNĂ ÎN PROBLEMA EDUCĂRII TINERETULUI ÎN SPIRITUL IDEALURILOR PĂCII

Conferința generală U.N.E.S.C.O. a adoptat la 4 decembrie o rezoluție cu privire la măsurile destinate a promova în rîndurile tineretului idealurile de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. După cum se știe, la cea de-a XV-a sesiune a Adunării Generale a O.N.U., conducătorul delegației R. P. Romîne, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, a propus discuțiilor Adunării Generale o rezoluție cu privire la „Măsuri pentru promovarea în rîndurile tineretului a ideilor păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare". Adoptînd rezoluția inițiată de delegația R. P. Romîne, Adunarea Generală a O.N.U. a invitat U.N.E.S.C.O. să pregătească un raport despre mijloacele proprii privind intensificarea activității internaționale și naționale în acest domeniu.

Ca urmare, Conferinței a XII-a a U.N.E.S.C.O. i-a fost prezentată spre examinare o rezoluție propusă de delegația R. P. Romîne, împreună cu delegațiile Afganistanului, Angliei, R.S.S. Bieloruse, Franței, Indiei, Indoneziei, Republicii Mali, Nigeriei și Tunisiei.

Rezoluția constituie un apel adresat guvernelor, comisiilor naționale pentru U.N.E.S.C.O. și organizațiilor publice, internaționale regionale, naționale și locale, care se ocupă cu educația tineretului, să facă tot ce le stă în putință pentru ca tînăra generație să fie educată în spiritul idealurilor păcii și prieteniei, ale respectului față de alte popoare, să combată orice propagandă ostilă păcii și prieteniei între popoare.

Rezoluția invită cu insistență statele membre să extindă programele de activitate oferite tinerilor și să favorizeze schimburile între tinerii din diferite țări, independent de orînduirea socială și economică a acestora. Rezoluția recomandă, de asemenea, directorului general al U.N.E.S.C.O. să înscrie pe ordinea de zi a conferinței internaționale cu privire la tineret, a cărei convocare este prevăzută pentru anul 1964, în proiectul de program și de buget al U.N.E.S.C.O. pentru 1963—1964, problema măsurilor menite să promoveze în rîndurile tineretului idealurile de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare.

Rezoluția a fost adoptată cu 56 de voturi și o abținere.

U. R. S. S.

Inovații în practica școlară

Au trecut aproape trei ani de cînd K. Moskalenko, lector principal la Institutul pedagogic din Lipețk, a publicat în paginile revistei „Narodnoe obrazovanie" articolul „Cum trebuie să fie întocmită o lecție". Articolul expunea experiența pedagogilor din orașul Lipețk cu privire la căile de perfecționare a procesului de învățămînt. El a suscitat largi discuții în publicațiile pedagogice, la consfătuirile și conferințele cadrelor didactice etc.

De curînd, în revista „Narodnoe obrazovanie" a apărut, sub semnătura lui A. Levșin, un amplu articol în care sînt caracterizate principalele trăsături ale experienței pedagogilor din Lipețk și se arată căile introducerii procedeelor preconizate de ei în practica muncii de instruire și educare a elevilor.

Publicăm mai jos extrase din articolul lui A. Levșin, în care acesta se ocupă de particularitățile lecției așa cum o concep pedagogii din Lipețk.

*

Succesul profesorilor din Lipețk se explică prin faptul că ei au pus de la început accentul pe *munca individuală a elevului* în timpul lecției. Însușirea cunoștințelor este imposibilă fără participarea atenției și imaginației, a gîndirii și a sentimentelor, a memoriei și a voinței elevului — a întregii lui personalități. Excludeți unul dintre aceste elemente și eficiența procesului pedagogic va scădea brusc sau va dispare complet. O lecție bună este aceea în cursul căreia fiecare elev muncește intens, în direcția stabilită, timp de 45 de minute, cît durează ea.

Și totuși, cît de mult mai are de făcut practica pedagogică pînă a ajunge la o asemenea lecție! Care este cauza? Nepricepe-rea profesorului de a conduce clasa? Lipsa de disciplină a elevilor? Așa se explică de obicei slaba eficiență a lecției.

Cadrele didactice din Lipețk socotesc însă că însăși problema structurii lecțiilor trebuie rezolvată într-un mod nou. Ele folosesc o nouă formă a lecției, care permite utilizarea mai rațională a timpului și intensifică munca elevilor în clasă.

Noua formă a lecției are trei caracteristici importante.

Prima caracteristică constă în faptul că verificarea cunoștințelor (interogarea) nu constituie o etapă independentă, ci se realizează pe parcursul întregii lecții și se *contopește* în mod practic cu întreaga muncă de formare a noilor cunoștințe. Aceasta nu duce numai la economisirea timpului, ci și la înlăturarea stresului cînd, interogînd un elev, profesorul lasă restul clasei în afara atenției sale și, de fapt, fără ocupație. Nu mai puțin important este faptul că și rolul didactic al verificării cunoștințelor crește mult. Fiind contopită cu procesul general al învățămîntului, verificarea îl ajută pe elev să facă o legătură permanentă și activă între cunoștințele vechi și cele noi, să sesizeze logica cunoașterii științifice. O asemenea verificare începe-a a fi, chiar pentru profesor, o constatare pasivă a nivelului cunoștințelor elevului. Ea îl ajută să clarifice, să corecteze și să aprofundeze aceste cunoștințe în însuși procesul muncii didactice.

A doua particularitate a lecției așa cum o organizează cadrele didactice din Lipețk stă în aceea că raportul între expunerea noului material, consolidarea lui și tema pentru acasă se schimbă în mod radical. În mod obișnuit, expunerea noului material ocupă cea mai mare parte a timpului rezervat lecției. În felul acesta nu mai rămîne timp pentru consolidarea cunoștințelor, aceasta adăugîndu-se la tema pentru acasă. Iată, deci, în ce constă adevărata cauză a supraîncărcării elevilor! Totuși, ea nu este singura; duce la supraîncărcare și faptul că partea cea mai importantă a procesului de învățămînt, care constă în munca individuală a elevilor, rămîne în afara cîmpului de observație și a îndrumării profesorului.

Pentru pedagogii din Lipețk consolidarea cunoștințelor constituie unul dintre elementele principale ale lecției. *Ea se apropie foarte mult de expunerea noului material,* intensificîndu-i caracterul eficient, creator. Elevii nu-și ascultă dascălul în mod pasiv, ci dobîndesc în mod activ, sub îndrumarea lui, noi cunoștințe. Însușirea materialului nou are loc în special în timpul lecției, tema pentru acasă, avînd un volum redus și venind numai să încheie acest proces.

O asemenea orientare a lecției deschide mari posibilități pentru aplicarea unor metode active de instruire, pentru executarea unor exerciții variate, pentru alcătuirea unor scurte compoziții. Munca elevilor pentru însușirea cunoștințelor nu mai este ruptă de procesul de învățămînt, ci se afla într-o interacțiune armonioasă cu acesta în timpul lecției. Ca urmare, întregul proces al mișcării elevului de la neștiință la știință devine „deschis": profesorul vede nemijlocit cum acțiunile lui orientează eforturile elevilor, aprofundează gîndurile lor, le perfecționează priceperile.

În sfîrșit, a treia particularitate a lecției așa cum o concep pedagogii din Lipețk o constituie notarea după fiecare lecție. Este greu să apreciezi la justa ei valoare influența psihologică a notării asupra elevilor. Sistemul obișnuit de notare face ca pentru elev să conteze mult mai mult nota decît cunoștințele căpătate. Atitudinea lui față de lecție este determinată adesea de așteptare. „Mă va asculta sau nu mă va asculta?" se întreabă elevul. Și chiar interogarea se transformă pentru el într-un fel de loterie: dacă i s-au nimerit întrebări la care a știut să răspundă el socotește că „a avut noroc", sau, dacă nu, că „a avut ghinion". În sfîrșit, starea elevului după obținerea notei — fie ea bună sau proastă — îl sustrage de la lecție, care nu-l mai interesează în mod direct.

Altceva este o notă obținută de elev la sfîrșitul lecției, pentru toate răspunsurile date de-a lungul celor 45 de minute cît a durat ea. Aceasta mobilizează atenția activă a tuturor elevilor și o menține în cursul întregii lecții, întrucît nici un elev nu știe dacă a fost interogat „numai în treacăt" sau cu intenția de a i se pune la sfîrșitul lecției o notă. În același timp, toți știu că un singur răspuns nu decide nimic, că nota se pune pentru toate răspunsurile date.

Aceste trei particularități ale lecției de tip nou nu există separate una de cealaltă. Ele sînt legate de o „logică pedagogică" unică, îndreptată spre intensificarea prin toate mijloacele a activității creatoare a elevului însuși în cursul lecției. Este absolut clar că aici nu este vorba de descoperiri metodice izolate, ci de un sistem original de organizare a lecției, care îmbogățește mult această formă de bază a procesului de învățămînt.

CONCURS

Institutul de medicină din Iași organizează un concurs pentru ocuparea ur. matoarelor posturi:

conferențiar la disciplina pediatrie, poz. 2/XXII;
conferențiar la disciplina fiziologie, poz. 4/IV;
preparator la disciplina fiziopatologie, poz. 17/III;
asistent la disciplina biochimie, poz. 8/IV;
asistent la disciplina chimie generală, poz. 5/V;
șef de laborator la disciplina chimie analitică, poz. 10/V;
asistent la disciplina histologie, poz. 8/VII;
șef de laborator la disciplina histologie, poz. 10/VII;
asistent la disciplina anatomie umană, poz. 10/VIII;
asistent la disciplina anatomie umană, poz. 11/VIII;
asistent la disciplina anatomie umană, poz. 12/VIII;
preparator la disciplina anatomie umană, poz. 22/VIII;
asistent la disciplina igiena muncii, poz. 25/IX;
preparator la disciplina microbiologie, poz. 17/X;
preparator la disciplina virusologie, poz. 18/X;
preparator la Cl. III medicală, poz. 16/XI;
asistent la disciplina biofizică, poz. 10/XIII;
preparator la disciplina biofizică, poz. 15/XIII;
șef de laborator la Cl. boli contagioase, poz. 15/XVI;
șef de laborator la Cl. stomatologică chirurg. buco-maxilo-facială, poz. 11/XVII;
preparator la Cl. stomatologică chirurg. buco-maxilo-facială, poz. 15/XVII;
preparator la Cl. terapie stomatolog poz. 16/XVII;
asistent ortop. stomatologică, poz. 8/XVII;
șef de laborator ortop. stomatologică, poz. 13/XVII;
preparator ortop. stomatologică, poz. 17/XVII;
asistent la propedeutica stomatologică, poz. 10/XVII;
șef de laborator propedeutica stomatologică, poz. 14/XVII;
preparator propedeutica stomatologică, poz. 18/XVII;
șef de laborator Cl. III chirurgicală, poz. 20/XVIII;
șef de laborator Cl. II chirurgicală, poz. 16/XIX;
preparator Clinica O.R.L. poz. 10/VII.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune la rectoratul Institutului, Iași, str. Universității nr. 16, în termen de 30 de zile de la data publicării prezentului anunț, o cerere însoțită de următoarele acte în 3 exemplare: copie legalizată de pe actul de studii; copie legalizată de pe diploma de doctor sau candidat în științe medicale și copie de pe atestatul de conferențiar (pentru posturile de conferențiar); autobiografia; certificat de caracterizare a activității profesionale și sociale, eliberat de instituția unde au funcția de bază sau recomandarea șefului de catedră în cazul cînd funcționează în învățămînt; memoriul de activitate didactico-științifică, titluri și lucrări; certificat de vechime în muncă; lucrările științifice într-un singur exemplar. Cei ce funcționează într-o instituție de învățămînt superior sînt obligați să comunice în scris rectoratului respectiv înscrierea la concurs.

Orice informații suplimentare se pot cere la rectoratul Institutului de medicină din Iași.

Învățători, profesori, educatoare, maiștri-instructori!
abonați-vă la
„GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI"

Gazeta publică regulat materiale privind munca din învățămîntul de cultură generală, din învățămîntul profesional și tehnic, articole de îndrumare pedagogică și metodică, prezintă experiența celor ce muncesc în școli.

Abonîndu-vă pe un an întreg vă asigurați colecția completă a gazetei. Costul unui abonament pe un an este de 13 lei. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din unitățile de învățămînt.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București. Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17.60.20. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și la difuzorii voluntari din